

ÚRAD LOGISTICKÉHO ZABEZPEČENIA
OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BULL-17-7

BULLETIN č. 7

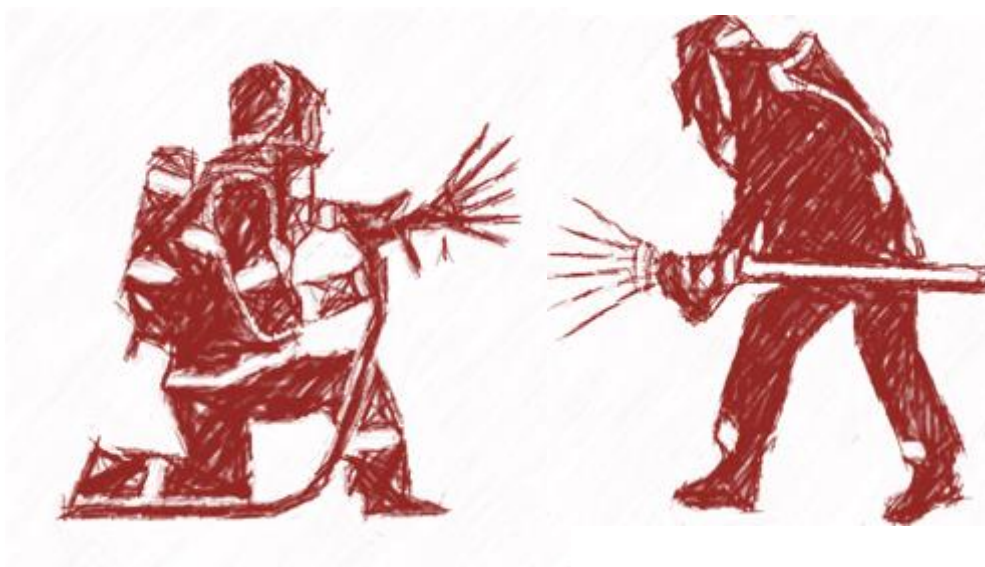
**Hasičské jednotky
v OS SR**

TRENČÍN 2019

*Úrad logistického zabezpečenia Ozbrojených síl
Slovenskej republiky*

BULL-17-7

Bulletin č. 7
*Úradu logistického zabezpečenia
Ozbrojených síl SR*

Hasičské jednotky v OS SR

Trenčín 2019

Redakčná rada

Predseda:	genmjr.	Ing.	Josef	POKORNÝ, PhD.
Podpredseda:				<i>funkcia neobsadená</i>
Výkonná podpredsedníčka:		Dr.	Ľudmila	LUKÁČIKOVÁ
Sekretár:			Adriana	ORAVCOVÁ
Členovia:	plk.	Mgr.	Peter	ŠURAB
	kpt.	Ing.	Ján	POLÁČEK
	mjr.	Ing.	Marcel	NYÁRJAS
	mjr.	Ing.	Marián	BALAJ
	kpt.	Ing.	Štefan	BORŽENSKÝ
	nrtm.	PhDr.	Katarína	MAJERČÍKOVÁ, PhD. MBA
	prof. doc.	Ing.	Peter	DROPPA, PhD.
		Ing.	Jozef	PŠENÁK
		Ing.	Ladislav	MARKÓ
		Ing.	Jozef	KYSELICA
		Ing.	František	UŠÁK
		Ing.	Peter	MATEJ
		Ing.	Stanislav	TŘETINA
		Mgr.	Ján	SIVÁK
		Ing.	Peter	DOLINAY

Autori: mjr. Ing. Radovan MEDVEC
npor. PaedDr. Patrik TISCHLER

ÚLZ OS SR Trenčín
TK Sliač

Kontaktná adresa:

Úrad logistického zabezpečenia OS SR
Bulletinová služba
Smetanova 6
911 49 Trenčín

Telefón: 0960 33 11 53, 0960 33 11 54
E-mail: bulletin@mil.sk

<http://web.ulz.mil.sk/Bulletin/Forms/AllItems.aspx>

*Úrad logistického zabezpečenia Ozbrojených síl
Slovenskej republiky*

BULL-17-7

Bulletin č.7
Úradu logistického zabezpečenia
Ozbrojených síl SR

(Pre potreby rezortu MO SR)

Hasičské jednotky
v OS SR

Trenčín 2019

Obsah

Úvod	5
1. Hasičské jednotky všeobecne	7
1.2. Organizácia a riadenie hasičských jednotiek OS SR	8
1.3. Dislokácia vojenských hasičských jednotiek	12
2. Pojem vojenská hasičská jednotka	13
2.1. Hlavné poslanie a úlohy	14
3. Dokumentácia vojenskej hasičskej jednotky	16
3.1. Správa o zásahu	17
4. Odborná príprava, kurzy a spôsobilosti VHJ	18
4.1. Cyklická príprava	19
4.2. Zdokonaľovacia príprava	19
4.3. Odborné služby a spôsobilosti vo vojenských hasičských jednotkách	20
4.4. Stredná škola protipožiarnej ochrany	24
5. Technika a vybavenie VHJ v OS SR, vecné prostriedky VHJ	27
5.1. Hasičská technika	27
5.2. Vecné prostriedky VHJ	34
6. Taktika hasenia požiarov	43
6.1. Taktika hasenia požiarov stíhacích lietadiel	43
6.2. Taktika hasenia požiarov Dopravné lietadlá	50
6.3. Hasenie požiarov v priestoroch skladov munície	54
7. Výcvik a cvičenia VHJ,	56
7.1. Výcvikové priestory - Centrum výcviku Lešť	58
8. Medzinárodné cvičenia a výcvik	66
8.1. Spolupráca s VHJ Armády Českej Republiky	67
8.2. Spolupráca s Veľkou Britániou	69
9. Výzvy, ciele do budúcnosti	70
Záver	71
Zoznam príloh	72

ÚVOD

Bulletin, ktorý sa Vám dostal do rúk, poskytuje stručný prehľad o vojenských hasičských jednotkách v Ozbrojených silách Slovenskej republiky.

Dôkladné uplatňovanie všetkých zásad ochrany pred požiarmi patrí medzi najdôležitejšie faktory ovplyvňujúce celkovú bezpečnosť takmer vo všetkých druhoch ľudských činností. Nie je to inak ani v Ozbrojených silách Slovenskej republiky. Každá armáda sveta má vo svojich organizačných štruktúrach vojenské hasičské jednotky.

V rámci rezortu ministerstva obrany SR je zriadených 13 vojenských hasičských jednotiek riadených z operačných stupňov velenia veliteľstva vzdušných síl, veliteľstva pozemných síl a úradu logistického zabezpečenia .

Vojenské hasičské jednotky pôsobia najmä v štruktúrach muničných skladov, vojenských letísk, skladov pohonných hmôt, protiletadlových raketových základní a počas cvičení vo vojenských výcvikových priestoroch.

Tieto hasičské jednotky sú na úrovni závodných hasičských útvarov, sú zložené z radov profesionálnych vojakov a zamestnancov jednotlivých útvarov, sú štandardne vybavené funkčnou hasičskou technikou a potrebným materiálno technickým vybavením v záujme akcieschopnosti jednotky .

Vo výcvikových priestoroch sú zriadené ešte ďalšie 4 vojenské hasičské jednotky, ktoré sú na úrovni závodných hasičských zborov, pretože vojaci alebo zamestnanci zaradení v týchto jednotkách nevykonávajú hasičské a záchranné činnosti ako svoje povolanie, ale len ako vedľajšiu pracovnú činnosť.

1. HASIČSKÉ JEDNOTKY VŠEOBECNE

Hasičská jednotka je organizácia s vycvičeným personálom, s vozidlami a so zariadením na zdolávanie požiarov a iných núdzových stavov.

Na Slovensku pôsobnosť hasičských jednotiek na úseku ochrany pred požiarom legislatívne upravuje najmä zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom.

Slovenská legislatíva rozlišuje tieto druhy hasičských jednotiek:

- **Hasičský a záchranný zbor (HaZZ),**
- **hasičská jednotka právnickej osoby a fyzickej osoby podnikateľa:**
 - **závodný hasičský útvar (ZHÚ),**
 - **závodný hasičský zbor (ZHZ),**
- **hasičská jednotka obce (resp. mesta):**
 - **dobrovoľný hasičský zbor mesta (DHZM),**
 - **dobrovoľný hasičský zbor obce (DHZO).**

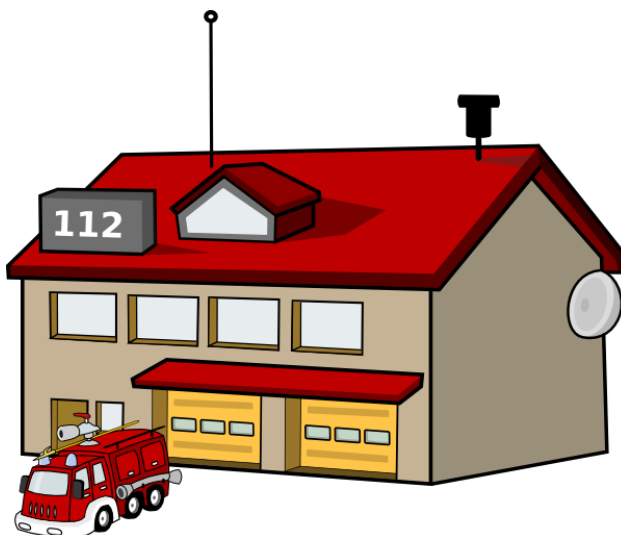
Legislatívna úprava sa vzťahuje aj na hasičské jednotky OS SR, ozbrojených zborov, ozbrojených bezpečnostných zborov a bezpečnostných služieb, pričom platia obdobné ustanovenia, ako v prípade hasičských jednotiek právnických a fyzických osôb.

Podrobnosti o organizácii, o riadení, o odbornej príprave, o úlohách a o dokumentácii hasičských jednotiek stanovuje vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách a interné predpisy.

Na hasičské jednotky ozbrojených síl, ozbrojených zborov, ozbrojených bezpečnostných zborov a bezpečnostných služieb sa primerane vzťahujú aj ustanovenia zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom, týkajúce sa hasičských jednotiek uvedených v úseku 2 písm. a) a b).

Základnou organizačnou zložkou hasičskej jednotky je družstvo, ktoré tvorí veliteľ a traja až ôsmi hasiči. Dve alebo tri družstvá jednej zmeny tvoria čatu.

Hasičskú techniku tvoria všetky druhy pohyblivých technických prostriedkov (hasičských automobilov, hasičských prívosov, hasičských kontajnerov, záchranných člnov a ostatná technika), ktoré sa používajú počas zdolávania požiarov a v rámci vykonávania záchranných prác v prípade živelných pohrôm a udalostí.

Vecné prostriedky sú technické prostriedky a zariadenia, ktoré slúžia na odber hasiacej látky z jej zdroja, na dopravu a na riadenie prietoku hasiacej látky na požiarisko, na záchranu osôb, na uvoľňovanie a na rozoberanie konštrukcií počas zásahu.

Materiálovo-technické vybavenie hasičskej jednotky, okrem hasičskej techniky a vecných prostriedkov tvoria tiež:

- a) **osobné ochranné pracovné prostriedky, prostriedky na sebazáchranu, na ochranu dýchacích ciest, na ochranu povrchu tela, na poskytovanie predlekárskej prvej pomoci, prostriedky na určenie škodlivosti prostredia a prostriedky na likvidáciu ekologických havárií,**
- b) **rádiové a ostatné telekomunikačné zariadenia, signalizačné zariadenia a výpočtová technika, umožňujúce informačnú podporu veliteľovi zásahu, zber, spracovanie a distribúciu informácií o zásahovej činnosti hasičskej jednotky,**
- c) **prostriedky hasičskej záchrannej služby, a povodňovej záchrannej služby, ak sú tieto služby v hasičskej jednotke zriadené,**
- d) **hasiace látky, dekontaminačné látky a sorpčné látky,**
- e) **a ostatné prostriedky.**

Hasičská technika vo vybavení hasičskej jednotky je zaradená:

- a) **do pohotovosti na použitie pri zdolávaní požiarov, počas vykonávania záchranných prác v prípade vzniku živelných pohrôm a iných mimoriadnych udalostí; v prípade potreby sa môže použiť aj na vykonávanie odbornej prípravy,**
- b) **do zálohy na plnenie úloh uvedených pod písmenom a), na odbornú prípravu, ako aj na plnenie iných úloh a činností súvisiacich s výkonom služby,**
- c) **mimo prevádzky na vykonanie zábehu, opravy, kontroly alebo je určená na vyradenie; vykonávanie zábehu, opravy a kontroly tejto techniky môže byť súčasťou odbornej prípravy.**

O dennom zaradení hasičskej techniky do pohotovosti, zálohy alebo mimo prevádzky rozhoduje veliteľ hasičskej jednotky alebo ním určený zástupca.

Do pohotovosti sa nezaraďuje hasičská technika počas zábehu, technika, na ktorej nebola urobená predpísaná údržba a kontrola technického stavu, ako iné vecné prostriedky, na ktorých sa zistili iné prevádzkové vlastnosti, než predpisuje výrobca alebo iné nedostatky brániace bezpečnej prevádzke.

1. 2. Organizácia a riadenie hasičských jednotiek OS SR

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky po dohode s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky podľa §30 ods. 5 a 6 a §66 ods. 3 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi, vydalo výnos o organizácii a riadení hasičských jednotiek Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Požiarnym dozorom vo vojenských objektoch sa zaoberá Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. SEOPMVL-42-4/2006-Odl z 12. apríla 2006.

Tento výnos upravuje

§ 1

Predmet úpravy

- a) podrobnosti o organizácii a riadení hasičských jednotiek Ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- b) vykonávanie požiarneho dozoru vo vojenských objektoch.

§ 2

Základné ustanovenia

(1) Hasičskú jednotku Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „vojenská hasičská jednotka“) tvoria profesionálni vojaci Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „profesionálny vojak“) a zamestnanci, ktorí sa podieľajú na plnení úloh týkajúcich sa Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „zamestnanec“).

(2) Hlavnou úlohou vojenskej hasičskej jednotky je zdolávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác v prípade vzniku živelných pohrôm a iných mimoriadnych udalostí vo vojenských objektoch.

(3) Úlohy týkajúce sa vojenskej hasičskej jednotky podľa odseku 2 plní

- a) vojenský hasičský útvar, v ktorom profesionálni vojaci a zamestnanci vykonávajú tieto činnosti ako svoje zamestnanie alebo
- b) vojenský hasičský zbor, v ktorom profesionálni vojaci a zamestnanci nevykonávajú tieto činnosti ako svoje zamestnanie.

§ 3

Organizácia vojenských hasičských jednotiek

(1) Základnou organizačnou zložkou vojenskej hasičskej jednotky podľa § 2 ods. 3 je družstvo. Družstvo tvorí veliteľ a ďalšie dve osoby až osem osôb.

(2) Vojenský hasičský útvar je akcieschopný, ak sú v hasičskej stanici do jednej minúty časového limitu výjazdu na zásah pripravené najmenej tri osoby.

(3) Vojenský hasičský zbor je akcieschopný, ak sú v hasičskej zbrojnici do piatich minút časového limitu výjazdu na zásah pripravené najmenej tri osoby.

(4) Na zvýšenie akcieschopnosti a na skvalitnenie činnosti vojenského hasičského zboru možno doň zaradiť aj ďalších profesionálnych vojakov a zamestnancov vojenského útvaru, ktorí budú vykonávať tieto činnosti ako svoje zamestnanie.

(5) Nepretržitý výkon služby vo vojenskom hasičskom útvere sa organizuje na zmeny. Počas zmeny zabezpečuje výkon služby najmenej jedno družstvo.

(6) Osoby vo vojenskom hasičskom útvere sa zaraďujú do týchto funkcií:

- a) hasič,
- b) hasič, záchranár,
- c) technik - strojník,
- d) hasič záchranár, špecialista,
- e) technik, špecialista odbornej služby,
- f) vedúci technik, špecialista,
- g) veliteľ družstva,
- h) veliteľ vojenskej hasičskej jednotky.

(7) Osoby vo vojenskom hasičskom zbore sa zaraďujú do týchto funkcií:

- a) hasič,
- b) starší hasič,
- c) technik – strojník,
- d) technik, špecialista odbornej služby,
- e) veliteľ družstva,
- f) veliteľ vojenského hasičského zboru.

(8) Veliteľ vojenskej hasičskej jednotky má spravidla rovnomerne rozvrhnutý pracovný čas.

Veliteľ vojenskej hasičskej jednotky zodpovedá

- a) za jej činnosť a za pripravenosť veliteľovi útvaru, v ktorom je vojenská hasičská jednotka zriadená. Spravidla má rovnomerne rozvrhnutý pracovný čas. Veliteľ vojenskej hasičskej jednotky zabezpečuje najmä spracovanie, vedenie a udržiavanie dokumentácie o činnosti vojenskej hasičskej jednotky v súlade so skutočným stavom a odbornú prípravu vojenskej hasičskej jednotky. Veliteľ vojenskej hasičskej jednotky je zodpovedný za
- b) odbornú prípravu príslušníkov vojenskej hasičskej jednotky,
- c) materiálovo-technické vybavenie vojenskej hasičskej jednotky,
- d) organizáciu taktických cvičení,
- e) bezpečnosť a ochranu zdravia počas zásahov.

(9) Odbornými službami sú strojná služba, protiplynová služba a spojovacia služba, ako odborné služby vojenského hasičského útvaru. Vo vojenskom hasičskom útvere možno zriadiť aj hasičskú záchranú službu, ak si to vyžadujú podmienky prevádzky. Vo vojenskom hasičskom zbore sa zriaďuje strojná služba; ostatné služby možno zriadiť, ak si to vyžadujú podmienky prevádzky.

(10) Strojná služba plní úlohy súvisiace so zabezpečovaním prevádzkyschopnosti hasičskej techniky a vecných prostriedkov.

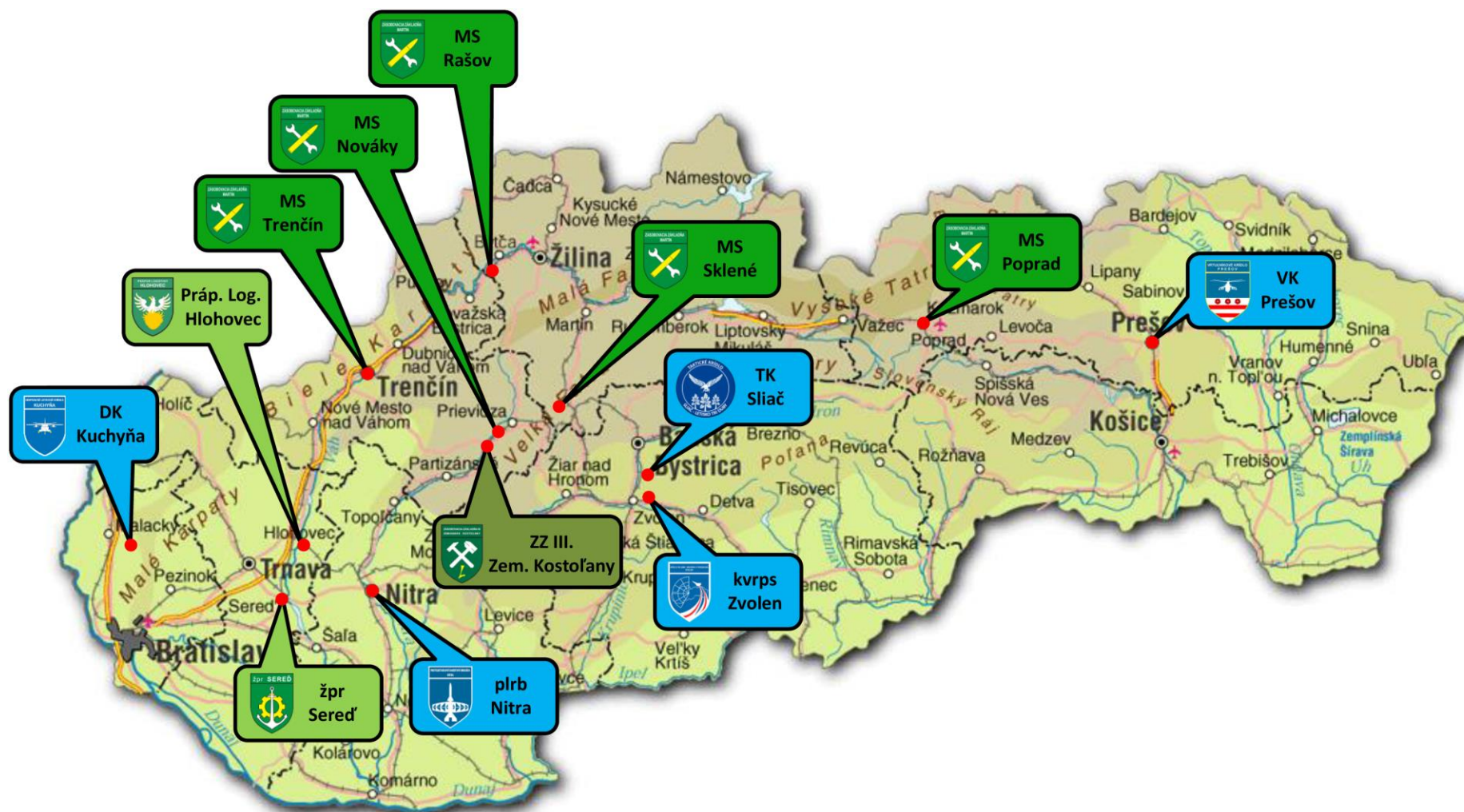
(11) Protiplynová služba plní chemicko-technické úlohy súvisiace s ochranou osôb zaradených do vojenských hasičských jednotiek počas zásahu v nedýchatelnom a v zdraví škodlivom prostredí.

(12) Spojovacia služba plní úlohy súvisiace s prenosom a s príjmom správ a so spracúvaním informácií vo vojenskej hasičskej jednotke.

(13) Hasičská záchranná služba vykonáva záchranu a poskytuje pomoc, ak je ohrozený život alebo zdravie osôb alebo životné prostredie a na záchranu je potrebná osobitná odborná pripravenosť a vybavenie.

1. 3. Dislokácia vojenských hasičských jednotiek

Legenda: útvary VzS OS SR – sú vyznačené modrou farbou, útvary ÚLZ OS SR a PS zelenou farbou,

2. POJEM VOJENSKÁ HASIČSKÁ JEDNOTKA

Smernica Ministerstva obrany Slovenskej republiky č.6/2014 o ochrane pred požiarimi určuje základný rámec týkajúci sa vojenských hasičských jednotiek:

Čl. 11

Vojenská hasičská jednotka

(1) Vojenská hasičská jednotka je odborným orgánom veliteľa útvaru na zabezpečenie plnenia úloh v oblasti ochrany pred požiarimi.

(2) Hlavnou úlohou vojenskej hasičskej jednotky je zdolávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác v prípade vzniku nežiaducich udalostí^{19a)} vo vojenských objektoch. Podrobnosti o organizácii a o riadení vojenskej hasičskej jednotky upravuje osobitný predpis.¹⁾

(3) Podmienkou výkonu funkcie vo vojenskej hasičskej jednotke je získanie odbornej spôsobilosti podľa čl. 18 ods. 2 písm. f).

(4) Inšpektor požiarneho dozoru môže rozhodnúť o spracovaní analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru pri rozhodovaní

- a) o potrebe zriadiť vojenskú hasičskú jednotku,
- b) o druhu vojenskej hasičskej jednotky,
- c) o početnom stave členov vojenskej hasičskej jednotky,
- d) o materiálovo-technickom vybavení vojenskej hasičskej jednotky.

(5) Vojenský hasičský útvar sa zriaďuje

- a) na základe návrhu veliteľa útvaru,
- b) po posúdení analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru inšpektorom požiarneho dozoru na základe jeho rozhodnutia, ktorým určil zriadiť vojenský hasičský útvar. Súčasťou rozhodnutia je aj určenie minimálneho počtu príslušníkov vojenského hasičského útvaru a jeho základného materiálovo-technického vybavenia.

(6) Vojenský hasičský zbor sa zriaďuje na ochranu objektov útvaru pred požiarimi v prípade, ak sa nevyžaduje zriadenie vojenského hasičského útvaru. O zriadení vojenského hasičského zboru môže rozhodnúť po posúdení nebezpečenstva vzniku požiaru inšpektor požiarneho dozoru.

(7) Veliteľ útvaru môže zrušiť vojenskú hasičskú jednotku alebo znížiť počet príslušníkov iba po predchádzajúcom súhlase inšpektora požiarneho dozoru.

^{19a)} § 2 ods. 6 písm. a) zákona č. 314/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹⁾ § 2 a 3 výnosu Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 12. apríla 2006 č. SEOPMVL 42-4/2006-OdL.

(8) Zriadenie vojenskej hasičskej jednotky sa nevyžaduje, ak na základe písomnej dohody medzi útvarmi jedna zo zmluvných strán bude plniť jej úlohy aj pre ostatné zmluvné strany. Na uzatvorenie takejto dohody je potrebný súhlas inšpektora požiarneho dozoru.

(9) Veliteľ vojenskej hasičskej jednotky zodpovedá za jej činnosť a za pripravenosť veliteľovi útvaru, v ktorom je vojenská hasičská jednotka zriadená.

(10) Veliteľ vojenskej hasičskej jednotky zabezpečuje najmä

- a) spracovanie, vedenie a udržiavanie dokumentácie o činnosti vojenskej hasičskej jednotky (čl. 16) v súlade so skutočným stavom,
- b) odbornú prípravu vojenskej hasičskej jednotky.

(11) Veliteľ vojenskej hasičskej jednotky je zodpovedný za

- a) odbornú prípravu príslušníkov vojenskej hasičskej jednotky,
- b) materiálno-technické vybavenie vojenskej hasičskej jednotky,
- c) organizáciu taktických cvičení, ²⁾
- d) bezpečnosť a ochranu zdravia pri zásahoch.

(12) Na úlohy, organizáciu odborných služieb, odbornú prípravu, materiálno-technické vybavenie, organizáciu činnosti vojenskej hasičskej jednotky na mieste zásahu, povinnosti zamestnanca alebo člena vojenskej hasičskej jednotky a povinnosti zriaďovateľa vojenskej hasičskej jednotky sa primerane vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu. ³⁾

2. 1. Hlavné poslanie a úlohy

a) v rámci zabezpečenia ochrany letovej prevádzky pred požiarom

- 1. lokalizovať a likvidovať požiar leteckej a zabezpečovacej techniky počas letovej prevádzky,
- 2. lokalizovať a likvidovať požiar leteckej a zabezpečovacej techniky počas predbežnej a predletovej prípravy na letovú prevádzku,
- 3. vyslobodzovať posádku a cestujúcich z havarovaného alebo horiaceho lietadla a osoby z objektov poškodených havarovaným lietadlom,
- 4. pri vzniku požiaru na letisku, počas letovej prevádzky začať s likvidáciou okamžite po zistení požiaru;

b) pri ochrane všetkých objektov pred požiarom

- 1. lokalizovať a likvidovať požiare prevádzkových, skladových a ubytovacích objektov v priestoroch útvarov a objektov patriacich k útvarom,
- 2. organizovať a vykonávať záchranu osôb z horiacich objektov;

c) pri zabezpečení nevyhnutnej pomoci osobám v mieste zásahu

- 1. poskytovať nevyhnutnú pomoc zraneným a postihnutým osobám v mieste zásahu,
- 2. stabilizovať stav zranených a postihnutých osôb do príchodu lekára,
- 3. zabezpečovať odvoz zranených v kritickom stave do zdravotníckych zariadení,
- 4. po príchode lekára oboznámiť so situáciou a ďalej sa riadiť podľa jeho pokynov;

²⁾ § 28 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z. z.

³⁾ Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z. z.

d) pri technickom zabezpečení

1. manipulovať s lietadlami a s ostatnou technikou na rýchle vyslobodenie osôb,
2. odstraňovať zo štartovacej a z pristávacej dráhy lietadlá neschopné prevádzky,
3. podieľať sa na vyslobodení lietadla mimo spevnenej letiskovej plochy;

e) v osobitných prípadoch

1. plniť úlohy v skupine pozemnej pátracej a záchranej služby vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky,
2. zabezpečovať plnenie stanovených úloh na úseku ochrany pred požiarimi pri vyhlásených stupňoch pohotovosti,
3. odstraňovať následky v prípade napadnutia zbraňami hromadného ničenia,
4. vyslobodzovať osoby,
5. zabezpečovať plnenie stanovených úloh na úseku ochrany pred požiarimi v čase letovej prevádzky na prevádzkovej ploche,
6. zabezpečovať plnenie stanovených úloh na úseku ochrany pred požiarimi na letisku so zmiešanou leteckou prevádzkou v súlade s dohodou o spolupráci s civilnou hasičskou jednotkou,
7. zabezpečovať plnenie stanovených úloh na úseku ochrany pred požiarimi v prípade teroristického útoku,
8. vykonávať zásah s použitím leteckej techniky,
9. zabezpečovať plnenie stanovených úloh na úseku ochrany pred požiarimi v prípade neoprávneného pristátia alebo štartu lietadla,
10. vykonávať zásah v prípade ekologickej havárie v priestoroch útvarov a vojenských letísk a v priestore leteckej nehody lietadla.

f) Integrovaný záchranný systém SR

V rámci národného krízového manažmentu a v súlade so zákonom č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme

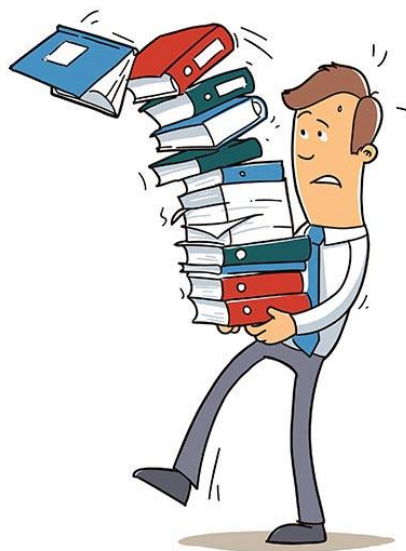
- a) poskytovať odbornú, zdravotnú, technickú a ďalšiu potrebnú pomoc v tiesni na základe vyzvania koordinačným strediskom alebo operačným strediskom tiesňového volania alebo na základe pokynu svojho dispečerského pracoviska,
- b) oznamovať na vyžiadanie koordinačnému stredisku údaje o svojich silách a prostriedkoch, ktoré môžu poskytnúť na zásah a údaje o spôsobe svojej aktivizácie na účely vypracovania plánu poskytnutia pomoci a pre prípad vyzvania na zásah,
- c) prijímať opatrenia súvisiace s ich začlenením do informačnej a komunikačnej siete integrovaného záchranného systému vrátane zabezpečovania spojovacích prostriedkov,
- d) zúčastňujú sa na odbornej príprave.

3. DOKUMENTÁCIA VOJENSKEJ HASIČSKEJ JEDNOTKY

Dokumentácia o činnosti vojenskej hasičskej jednotky je určená na vykonávanie záznamov o dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa výkonu služby.

Túto dokumentáciu tvorí:

- a) kniha o výkone služby (strážna kniha),
- b) správa o zásahu,
- c) ročný plán a mesačné plány zdokonaľovacej prípravy, záznam o účasti na zdokonaľovacej príprave (triedna kniha), dokumentácia taktických cvičení a previerkových cvičení,
- d) na úseku strojovej služby
 1. prevádzkový zošit vojenskej techniky,
 2. ročný plán údržby hasičskej techniky,
- e) na úseku protiplynovej služby
 1. záznam o kontrole autonómnych dýchacích prístrojov,
 2. záznam o kontrole ochranných odevov,
 3. prevádzkový denník plniaceho zariadenia,
- f) na úseku spojovacej služby
 1. staničný denník rádiového spojenia,
 2. staničný protokol rádiových služieb,
 3. kniha porúch,
- g) na operačnom pracovisku alebo v ohlasovni požiarov
 1. kniha ohlásených prípadov,
 2. jazdný rozkaz,
- h) na úseku riadenia dokumentácia o vnútornej kontrolnej činnosti (kniha kontrol).

(1) Do základnej dokumentácie vojenskej hasičskej jednotky môže byť zahrnutá aj iná dokumentácia podľa interného predpisu. ⁴⁾

(2) Vedenie dokumentácie a jej aktualizáciu vykonávajú vojaci (zamestnanci) určení veliteľom vojenskej hasičskej jednotky. Kontrolu vedenia dokumentácie vykonáva veliteľ vojenskej hasičskej jednotky, ktorý určí aj spôsob jej uloženia.

(3) Vojenský hasičský zbor vedie základnú dokumentáciu uvedenú v odseku 1 písm. b) až d), v odseku 1 písm. f), ak má povolenie na rádiovú prevádzku a v odseku 1 písm. g) druhom bode; ostatnú dokumentáciu uvedenú v odseku 5 vedie v primeranom rozsahu.

⁴⁾ Čl. 53 ods. 2 vojenského predpisu o hasičskej záchrannej službe letiska (Let-1-20).

²²⁾ Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z. z.

(4) Ostatnú dokumentáciu vojenskej hasičskej jednotky tvorí dokumentácia o zdolávaní požiarov. Dokumentácia o zdolávaní požiarov sa vypracúva podľa osobitného predpisu. ²²⁾

(5) Dokumentáciu o činnosti vojenskej hasičskej jednotky a jej jednotlivé časti možno viesť aj v elektronickej forme.

3. 1. Správa o zásahu

Po vykonaní hasičského zásahu je súčasťou povinností veliteľa zásahu vypracovať správy o zásahu.

Správa o zásahu obsahuje základné údaje o vykonanom zásahu vlastnej hasičskej jednotky a o činnosti ďalších zúčastnených hasičských jednotiek na mieste zásahu; jej súčasťou je situačný náčrt, prípadne fotodokumentácia.

4. ODBORNÁ PRÍPRAVA, KURZY A SPÔSOBILOSTI VHJ

1) Výkon funkcie člena hasičskej jednotky je podmienený absolvovaním odbornej prípravy a získaním odbornej spôsobilosti.

2) Základnou odbornou spôsobilosťou je absolvovanie základnej odbornej prípravy zamestnancov a členov hasičských jednotiek. Následne členovia hasičskej jednotky na základe rozhodnutia veliteľa absolvujú špecializovanú odbornú prípravu podľa ich budúceho zaradenia.

Všetky prípravy skončia skúškou vykonanou pred odbornou skúšobnou komisiou. Po úspešnom absolvovaní sa členovia hasičských jednotiek preukazujú osvedčením o absolvovaní jednotlivých príprav.

Prebiehajúci výcvik hasičov ZHÚ v areáli Strednej školy požiarnej ochrany v Žiline

3) Podľa zaradenia na výkon jednotlivých funkcií absolvujú príslušníci VHJ ďalšie odborné kurzy

a) odborná príprava zameraná na získanie odbornosti „**technik (mechanik) prostriedkov protiplynovej služby**“

b) špecializovaná odborná príprava príslušníkov na funkciu „**technik-strojník**“,

c) špecializovaná odborná príprava príslušníkov na vykonávanie činností v oblasti protiplynovej služby (**technik špecialista**),

d) špecializovaná odborná príprava príslušníkov pre oblasť operatívneho riadenia (veliteľ družstva, veliteľ zmeny, veliteľ čaty, veliteľ vojenskej hasičskej jednotky, zástupca veliteľa vojenskej hasičskej jednotky),

e) špecializovaná odborná príprava príslušníkov na funkciu „**hasič záchranár**“ a „**hasič záchranár špecialista**“,

- f) špecializovaná odborná príprava príslušníkov zameraná na získanie odbornosti „*technik špecialista odborných služieb*“,
- g) odborná príprava zameraná na získanie odbornosti „*viazač bremien*“,
- h) odborná príprava zameraná na získanie odbornosti týkajúcej sa *poskytovania prvej pomoci*,
- i) odborná príprava zameraná na získanie odbornosti „*obsluha zdvíhacích zariadení*“,
- j) odborná príprava zameraná na získanie odbornosti „*vodca malého motorového plavidla*“,
- k) odborná príprava zameraná na získanie odbornosti na záchranu osôb a práce vo výškach a vo voľných hĺbkach a z ťažko prístupných terénov.

4. 1. Cyklická príprava

- 1) Cyklická príprava zamestnancov a členov zaradených do funkcií, na ktorých výkon sa požaduje odborná spôsobilosť, je určená na prehĺbenie znalostí, zručností, fyzickej zdatnosti a návykov potrebných na vykonávanie činností pri zdolávaní požiaru a vykonávaní záchranných prác pri požiaroch a nežiaducich udalostiach, ktoré sa vyžadujú na opätovné overenie odbornej spôsobilosti; vykonáva sa pred uplynutím platnosti vydaného osvedčenia o odbornej spôsobilosti. Cyklická príprava sa vykonáva na funkciu
 - a) *veliteľ a hasičskej jednotky a zástupcu veliteľ a hasičskej jednotky,*
 - b) *veliteľ a zmeny, čaty a družstva,*
 - c) *technika, špecialistu odborných služieb.*
- 2) Cyklickú prípravu veliteľov závodných hasičských útvarov a ich zástupcov, veliteľov zmien, veliteľov čiat, veliteľov družstiev a technikov špecialistov odborných služieb uvedených hasičských jednotiek organizuje ministerstvo v rozsahu 40 hodín raz za 5 rokov.

4. 2. Zdokonaľovacia príprava

- 1) Zdokonaľovacia príprava sa vykonáva v hasičských jednotkách a zúčastňujú sa na nej všetci zamestnanci a členovia. Zdokonaľovacia príprava zamestnancov je súčasťou výkonu služby. Termíny vykonávania zdokonaľovacej prípravy členov určuje zriaďovateľ.
- 2) Zdokonaľovacia príprava zamestnancov sa vykonáva počas výcvikového roka, ktorý sa začína 1. septembra a končí sa 31. augusta nasledujúceho roka; túto prípravu vykonávajú velitelia všetkých stupňov a určení zamestnanci podľa ročných plánov zdokonaľovacej prípravy.
- 3) Zdokonaľovacia príprava zamestnancov sa vykonáva v rozsahu 50 hodín mesačne.
- 4) Zamestnanci sa na záver výcvikového roka podrobujú overeniu teoretických vedomostí, praktických zručností a fyzickej zdatnosti pred skúšobnou komisiou, ktorú zriaďuje veliteľ hasičskej jednotky.

4. 3. Odborné služby a spôsobilosti vo vojenských hasičských jednotkách

Strojná služba

Strojná služba zabezpečuje akcieschopnosť hasičskej techniky a vecných prostriedkov a v rámci toho plní najmä tieto úlohy:

Strojná služba zabezpečuje:

- a) plnenie povinností prevádzkovateľa a užívateľa v prípade hasičskej techniky a vecných prostriedkov v akcieschopnom stave,
- b) údržbu, opravu a kontrolu technického stavu hasičskej techniky a vecných prostriedkov,
- c) dokumentáciu a evidenciu týkajúcu sa prevádzky, údržby, opráv a kontroly technického stavu hasičskej techniky a vecných prostriedkov,
- d) podieľa sa na odbornom raste príslušníkov VHJ zabezpečujúcich plnenie úloh strojovej služby a na odbornej príprave technikov - strojníkov a ostatných príslušníkov,
- e) zabezpečuje kondičné a overovacie jazdy hasičskej techniky,
- f) po odbornej stránke sa podieľa na preberaní hasičskej techniky, vecných prostriedkov a ostatnej techniky určenej na výkon strojovej služby vrátane dokumentácie súvisiacej s ich zaradovaním na používanie,
- g) vedie prehľad o mesačne odjazdených kilometroch oprávnenými príslušníkmi, o hasičských automobiloch zaradených do pohotovosti a do zálohy na účely plánovania kondičných jazd a overovacích jazd.

Protiplynová služba

Protiplynová služba plní v hasičských jednotkách chemicko-technické úlohy na ochranu príslušníkov a členov počas zásahov v nedýchatelnom a v zdraví škodlivom prostredí a počas manipulácie s chemickými a s biologickými nebezpečnými látkami, ktoré spôsobujú ohrozenie životného prostredia.

Protiplynová služba zabezpečuje:

- a) chemickú analýzu ovzdušia z hľadiska koncentrácie nebezpečných látok a určenia druhu nebezpečenstva v zásahovom priestore a vedenie dokumentácie súvisiacej s tým; tam, kde sú vytvorené podmienky, aj meranie ionizujúceho žiarenia a toku sálavého tepla,
- b) navrhuje spôsob a rozsah ochrany zamestnancov a členov pri ich nasadení v nedýchatelnom a v zdraví

- škodlivom prostredí,
- c) určuje pracovné postupy pri manipulácii s chemickými, rádioaktívnymi a biologickými nebezpečnými látkami pri ochrane životného prostredia,
 - d) vykonáva chemickú a radiačnú dekontamináciu a dezinfekciu hasičskej techniky a vecných prostriedkov po skončení zásahu, ako aj osobných ochranných pracovných prostriedkov použitých zamestnancami v prostredí s výskytom nebezpečnej látky a opätovnú kontrolu funkčnej schopnosti použitých prostriedkov protiplynovej služby,
 - e) plánuje a vykonáva údržbu, opravu a kontrolu prostriedkov protiplynovej služby,
 - f) vedie dokumentáciu a evidenciu o používaní, prevádzke, údržbe, opravách a o kontrole prostriedkov protiplynovej služby,
 - g) odbornú prípravu používateľov prostriedkov protiplynovej služby,
 - h) odbornú prípravu zamestnancov a členov zameranú na technické postupy pri odstraňovaní následkov spôsobených nebezpečnými a zdraviu škodlivými látkami
 - i) predkladanie návrhov na obnovu a na dopĺňanie prostriedkov protiplynovej služby chemicko- technických prostriedkov, sorpčných a dekontaminačných látok.

Spojovacia služba

Spojovacia služba plní úlohy súvisiace s prenosom a s prijímaním správ a s automatizovaným systémom podpory riadenia a spracúvania informácií v hasičských jednotkách.

Spojovacia služba zabezpečuje:

- a) spojenie medzi hasičskými jednotkami a spolupracujúcimi špeciálnymi službami po ohlásení udalosti, počas výjazdu hasičskej jednotky na miesto ohlásenej udalosti alebo na miesto zásahu,
- b) plnenie povinností, ktoré vyplývajú pre držiteľa povolenia na prevádzkovanie rádiového zariadenia na základe povolenia vydaného Telekomunikačným úradom Slovenskej republiky a na koordináciu prevádzky rádiovkej siete v zásahovom obvode; na tie účely vedie príslušnú dokumentáciu o používaní, o prevádzke, údržbe, o opravách a o pravidelných kontrolách technického stavu telekomunikačných zariadení,
- c) plán údržby a jeho vykonávanie, vykonávanie skúšok a kontrol technického stavu telekomunikačných zariadení.

Spojovacia služba ďalej zabezpečuje:

- a) odbornú prípravu používateľov telekomunikačných zariadení,
- b) úlohy v oblasti informatiky, výpočtovej techniky a automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií,
- c) návrhy na obnovu a dopĺňanie telekomunikačných zariadení.

Povodňová záchranná služba

Povodňová záchranná služba vykonáva záchranné práce počas povodní a nežiaducich udalostí na vodnej ploche, a to najmä:

- a) evakuáciu osôb, zvierat a majetku z oblastí ohrozených záplavami,
- b) záchranu osôb, zvierat a majetku v zaplavenom území,
- c) záchranu osôb pri nehodách a haváriách na vodných plochách,
- d) odstraňovanie zátarás a prekážok na tokoch, ktoré spôsobujú záplavy,
- e) čerpanie vody zo zaplavených domov, objektov a studní,
- f) poskytovanie pomoci správcom vodných tokov pri spevňovaní ochranných hrádzi, ak je ohrozená ich stabilita,
- g) vykonávanie potápačských prác zameraných na záchranu osôb, majetku, ako aj na vyhľadávanie nezvestných osôb.

Povodňová záchranná služba plní aj ďalšie činnosti:

- a) plánuje a vykonáva údržbu, opravy a kontrolu technických prostriedkov povodňovej záchrannej služby a zabezpečovanie ich akcieschopnosť,
- b) spracúva povodňové plány záchranných prác v rozsahu vymedzenom osobitným predpisom, predkladá návrhy na obnovu a dopĺňanie prostriedkov povodňovej záchrannej služby,
- c) organizuje odbornú prípravu používateľov prostriedkov povodňovej záchrannej služby.

Hasičské jednotky môžu zriadiť povodňovú záchrannú službu, ak majú na túto činnosť odborne pripravených zamestnancov alebo členov a potrebné materiálno-technické vybavenie.

Ďalšou spôsobilosťou vojenských hasičských jednotiek je výkon činností lezeckej a leteckej záchrannej služby.

Lezecká a letecká záchranná služba

Lezecká a letecká záchranná služba vykonáva záchranné práce v prípade vzniku lesných požiarov, povodní, nehôd a iných mimoriadnych udalostí, s možnosťou záchrany osôb prostredníctvom použitia leteckej techniky. Tieto činnosti prebiehajú väčšinou v spolupráci s HaZZ MV SR a ostatnými záchrannými zložkami.

Lezecká a letecká záchranná služba zabezpečuje pomoc pri:

- a) hasení lesných požiarov,
- b) vyhľadávani osôb v zaplavenej oblasti a pri nehodách na vodných plochách,
- c) evakuácii a poskytnutí prvej pomoci osobám ohrozeným v rôznych mimoriadnych situáciách pomocou leteckej techniky,
- d) plnení bambi vaku a OTO vaku pri zdolávaní lesných požiarov,
- e) záchrane osôb, zvierat a materiálu z vodnej hladiny pomocou leteckej techniky,
- f) záchrane osôb v prípade vzniku požiarov a nehôd v ťažko prístupnom teréne a v lesnom poraste,
- g) zásobovaní ohrozených oblastí materiálom pomocou podvesových technik s použitím vrtuľníka,
- h) evakuácia postihnutých osôb
- i) v podvese vrtuľníka z výškových budov.

4. 4. Stredná škola požiarnej ochrany

Stredná škola požiarnej ochrany MV SR v Žiline, ako zariadenia HaZZ plní funkciu strednej školy a rezortného vzdelávacieho zariadenia na úseku ochrany pred požiarmi.

Zabezpečuje plnenie úloh v rámci Ministerstva vnútra v oblasti výchovy, vzdelávania a odbornej prípravy na úseku ochrany pred požiarmi. Úlohy plní najmä organizovaním základnej prípravy a špecializovanej odbornej prípravy, ako aj cyklickej prípravy príslušníkov Hasičského a záchranného zboru.

Vo vymedzenom rozsahu sa podieľa na obsahovej príprave a na vykonávaní základnej, špecializovanej a cyklickej prípravy zamestnancov závodných hasičských útvarov, ako aj príslušníkov vojenských hasičských jednotiek MO SR.

*Pedagogický kolektív príslušníkov HaZZ zo SŠPO v Žiline
MV SR na exkurzii tk Sliač*

V súlade s udelenými oprávneniami škola vykonáva základnú a ďalšiu odbornú prípravu na úseku ochrany pred požiarmi, najmä pre technikov protipožiarnej ochrany a špecialistov protipožiarnej ochrany.

Na základe medzirezortných dohôd medzi MO SR a MV SR o spolupráci v oblasti vzdelávania, výcviku príslušníkov vojenských hasičských jednotiek OS SR sú títo príslušníci vysielaní na spomínanú prípravu na Strednú školu protipožiarnej ochrany v Žiline.

Škola zabezpečuje výučbu v 11 špecializovaných učebniach a vo vonkajších výcvikových priestoroch. V súčasnosti tvorí pedagogický kolektív 24 príslušníkov HaZZ. Súčasná ubytovacia kapacita je 140 lôžok.

Hlavná budova s ubytovacím a stravovacím zariadením.

Areál SŠPO MV SR v Žiline s výcvikovými trénažermi.

Výcvik prebiehajúci v SŠPO v Žiline MV SR.

5. TECHNIKA A VYBAVENIE VHJ V OS SR, VECNÉ PROSTRIEDKY VHJ

5.1. Hasičská technika

Vojenské hasičské jednotky OS SR disponujú v súčasnosti touto technikou:

Cisternová automobilová striekačka CAS K 25 - LIAZ 101

Cisternová automobilová striekačka CAS K 25 - LIAZ 101 je určená na prepravu požiarneho družstva 1 + 8 s príslušenstvom potrebným na realizáciu požiarneho zásahu vodou alebo penou z vlastných alebo cudzích zdrojov hasiacich látok. Rozsiahle príslušenstvo vozidla umožňuje najjednoduchší zásah prenosným hasiacim prístrojom i technicky náročný zásah nízkym alebo vysokým tlakom vody alebo peny. Technické prevedenie vozidla umožňuje zásah aj v ťažších klimatických podmienkach.

CAS 32 TATRA 148

Cisternová automobilová striekačka CAS 32 - T 148 bola vyvinutá v roku 1961 na základe požiadavky Štátnej leteckej správy. Výborné terénne vlastnosti podvozka, v svojej dobe veľký výkon motora a čerpaceho zariadenia, značná zásoba vody a penidla však tejto cisternovej striekačke umožňuje široké uplatnenie.

CAS 32 TATRA 815

Cisternová automobilová striekačka CAS 32-TATRA 815 6x6 PR 2 nadväzuje na typ CAS 32-TATRA 148 a svojou koncepciou sa radí medzi ťažké hasičské automobily, určené na hasenie vodou a penou v pokoji alebo počas jazdy. Dá sa použiť všade tam, kde je vysoké riziko nebezpečenstva vzniku požiaru.

Veľký objem nádrže hasiacich látok a vysoký výkon čerpaceho zariadenia, ktoré je vybavené elektropneumatickým ovládaním, sú predpokladom rýchlej lokalizácie a zároveň likvidácie požiarov aj v sťažených podmienkach.

Podrobnejší opis, vrátane technických údajov o tejto technike, bol publikovaný v BULL-16-6 „Hasičská technika v OS SR“.

Hasičský špeciál na podvozku MAN TGS 8x8

Ide o modernú ťažkú hasičskú techniku, ktorá je zaradená do výbavy vojenskej hasičskej jednotky Zemianske Kostoľany.

Špeciál je určený nielen pre potreby základne, ale aj na nasadenie v civilnom sektore pri riešení krízových a mimoriadnych udalostí a na pomoc civilnému obyvateľstvu.

Podrobnejší opis vrátane technických údajov o tejto technike bol publikovaný v BULL-16-6 „Hasičská technika v OS SR“.

Tatra Force 6x6

Je požiarny automobil terénnej kategórie, určený na prevádzku na všetkých komunikáciách a v teréne. Táto technika bola zatiaľ dodaná v prospech VHJ taktického krídla Sliač koncom roku 2018 v počte 1 kus. **Je určená na:**

- lokalizáciu a rýchlu likvidáciu požiarov leteckej techniky,
- zdolávanie akýchkoľvek požiarov triedy A a B v priestoroch letísk a ich príľahom teréne,
- prepravu družstva (1+2 = 3 členov posádky), hasiacich látok a vecných prostriedkov ochrany pred požiarom, ako aj osobných ochranných pracovných prostriedkov na miesto zásahu v takom zložení, ktoré umožňuje samostatnú činnosť,
- vykonávanie hasebného zásahu vodou, penou, práškom,
- kyvadlovú dopravu vody a na dopravu diaľkovým hadicovým vedením,
- vyslobodzovanie a na záchranu osôb v prípade vzniku leteckých a dopravných nehôd a havárií,
- poskytovanie predlekárskej pomoci postihnutým osobám na mieste zásahu.

Motor – je vznětový, štvordobý, vidlicový, vzduchom chladený 8-valcový, s priamym vstrekaním paliva, preplňovaný s chladením plniaceho vzduchu, zdvihový objem motora 12 667 cm³, výkon 300 kW pri 1800 ot. min⁻¹.

Kabína – trambusová je nízka predĺžená dvojdverová trojmiestna s možnosťou hydraulického odklopenia. V kabíne vodiča je zabudovaná vozidlová rádiostanica MOTOTRBO DM 4600 a 3 ks prenosných rádiostaní MOTOTRBO DP 4600 s nabíjačkou.

Hasičská nadstavba - konštrukcia nadstavby umožňuje vyberanie a vkladanie požiarneho príslušenstva zo zeme, bez použitia stúpačiek. Konštrukcia podvozka umožňuje montáž nadstavby bez pomocného rámu. Strecha nadstavby je so zvýšenou nosnosťou, umožňujúcou pohyb dvoch osôb súčasne a bezpečné umiestnenie a upevnenie rozmernejších vecných prostriedkov, ako napr. trhací hák, nasávacie hadice, prenosný rebrík a pod. Priestor strechy nadstavby určený na pohyb osôb a na obsluhu lafetovej prúdnice je zabezpečený protišmykovou povrchovou úpravou.

Karoséria - je rozčlenená na 3 samostatne upevnené časti :

- predná skriňa na príslušenstvo
- zadná skriňa na príslušenstvo a čerpacie zariadenie
- nádrž na vodu a penidlo

Predná skriňa - kostra prednej skrine je zoskrutkovaná z hliníkových profilov a oplechovaná hliníkovým plechom pri použití technológie lepenia. Vnútorňa výbava je z hliníkového profilovaného plechu. Rovnakým plechom je polepená aj horná plošina skrine. Bočné otvory skrine sú zakryté hliníkovými roletkami s priebežným držadlom.

Zadná skriňa - konštrukčne je porovnateľná s prednou skriňou s tým rozdielom, že zo zadnej strany sú namontované hore výklopné dvere s plynovými vzperami. Tieto dvere zakrývajú skriňu s čerpacím zariadením. Na zadnej stene vpravo je tiež namontovaný rebrík, slúžiaci na výstup na hornú pracovnú plošinu. Rebrík má plastové priečky s protišmykovou úpravou.

Nádrže - nádrž na vodu a penidlo tvorí jeden celok a je vyrobený zo sklolaminátu vystuženého skleným vláknom. Nádrž má hranolovitý tvar. V spodnej časti nádrže sú konzoly, pomocou ktorých je nádrž priskrutkovaná na ráme podvozku.

Nádrž na vodu - je vybavená zariadením na diaľkovú kontrolu množstva vody a tlmiacimi prepážkami - vlnolamami. Na hornej časti nádrže je servisný otvor s priemerom 510 mm s odklopným vekom. Vedľa prielezu je valcové teleso membránového ventilu, ktorý zaisťuje odvzdušnenie nádrže počas činnosti čerpacieho zariadenia a odvod vody z nádrže pod vozidlo v prípade jej preplnenia. V spodnej časti nádrže je príruha DN 100 na pripojenie satia čerpadla. Nádrž je vybavená nezávislým naftovým teplovodným kúrením, ktoré zaisťuje ohrev vody v nádrži pri použití vozidla pri mínusových teplotách.

Nádrž je konštruovaná tak, aby:

- nebola poškodená pretlakom pri maximálnom plnení
- nebola poškodená podtlakom pri maximálnom odbere
- umožňovala priebežné dopĺňovanie z vonkajšieho zdroja
- umožňovala úplné vypustenie

Nádrž je odolná proti sladkej vode, tiež proti morskej a znečistenej vode. Plnenie nádrže je umožnené:

- vlastným čerpadlom s možnosťou vlastného dopĺňania z voľného zdroja i v prevádzke v priebehu hasenia
- z vonkajšieho tlakového zdroja cez plniace hrdlo B 75 a potrubie sa spätnou klapkou po oboch bočných stranách (dopĺňovania).

Objem nádrže 6 500 litrov

Nádrž na penidlo - je včlenená do nádrže na vodu a je vybavená plniacim otvorom v hornej časti nádrže s ochrannou obrubou na rýchle plnenie, membránovým odvzdušňovacím ventilom s prepacom a zariadením na diaľkovú kontrolu množstva. V spodnej časti nádrže je prieruba na napojenie potrubia penidla k primiešavaciemu zariadeniu. Súčasťou výbavy vozidla je čerpadlo na plnenie nádrže na penidlo.

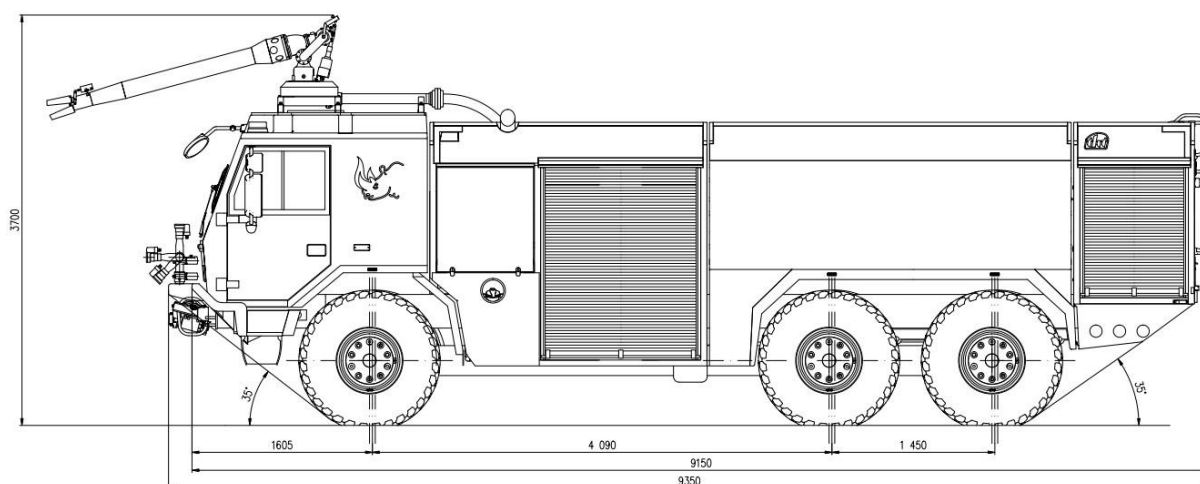
Objem nádrže 650 litrov

Čerpacie zariadenie - v zadnej skrini karosérie je namontované požiarne čerpadlo podľa EN 1028-1 a EN 1028-2, poháňané motorom vozidla. Použité čerpadlo umožňuje zásah s použitím nízkeho alebo vysokého tlaku, poprípade kombinovaná prevádzka. Proti prehriatu je čerpadlo vybavené automatickým teplotným odľahčovacím ventilom. Čerpadlo je vybavené automatickou vývevou s možnosťou ručného vypnutia. V zadnej skrini je tiež umiestnený ovládací panel čerpacieho zariadenia. Čerpacie zariadenie je vybavené systémom odvodnenia s výpustnými kohútikmi umiestnenými na prístupnom mieste.

Rozmery

Celková dĺžka	9 350 ± 30 mm
Celková šírka	2 550 ± 30 mm
Celková výška	3 700 ± 30 mm
Rázvor	4 090 + 1450 mm
Svetlá výška	380 ± 10 mm
Svetlá výška min.	255 ± 10 mm (vypustené vaky pérovania)
Svetlá výška max.	470 ± 10 mm (zvýšená poloha výklonu náprav)

Jazdné vlastnosti

Max. rýchlosť	110	km/h (rýchlosť obmedzená na 85 km/h)
Stúpavosť	65	% (výpočet)
Jazdný dosah min.	400	km
Výstupnosť	500	mm
Prekročivosť	900	mm
Brodivosť	1 500	mm – hlboký brod (podľa STANAG 2805)
Brodivosť	1 200	mm – plytký brod (podľa STANAG 2805)
Priemer zatáčania	20,5 ± 1 m	(stopový)
Priemer zatáčania	22 ± 1 m	(obrysový)
Bočný náklon	35°	statický, len šasi

5. 2. Vecné prostriedky VHJ

Vecné prostriedky tvoria technické prostriedky a zariadenia, ktoré slúžia na odber hasiacej látky z jej zdroja, na dopravu a riadenie prietoku hasiacej látky na požiarisko, záchranu osôb, uvoľňovanie a na rozoberanie konštrukcií počas zásahu.

Vecné prostriedky na odber vody zo zdroja vody na hasenie požiarov

Nasávací kôš je prostriedok pripájajúci sa na nasávaciu hadicu, ktorý zabraňuje samovoľnému úniku kvapaliny z nasávacieho vedenia, zabraňuje vstupu cudzích predmetov do nasávacieho vedenia a umožňuje odvodnenie nasávacieho vedenia.

Nasávacia hadica je špeciálna rúrovitá tkanina zo syntetických, prírodných alebo kovových vlákien spevnených výstužou (oceľový pozinkovaný drôt), ktorá je určená na dopravu vody medzi zdrojom vody a čerpadlom.

Hydrantový nadstavec slúži na odber vody z podzemnej hydrantovej siete a skladá sa z nosnej časti, upínacej matice, otočnej hlavy, výtláčného potrubia zakončeného hrdlovými spojkami.

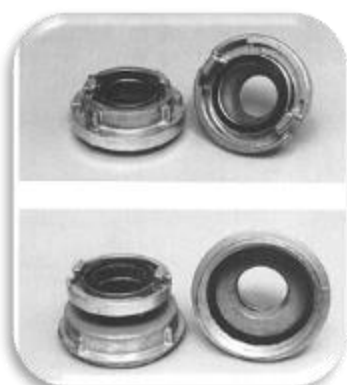
Ejektor - prúdové čerpadlo určené na čerpanie vody z hĺbok väčších, ako je 7,5 m (najväčšia nasávací výška odstredivého čerpadla), prípadne na čerpanie veľmi znečistenej vody alebo vody s teplotou nad 60 °C. Vtokové a výtokové hrdlo je vybavené hrdlovými spojkami. V spodnej časti je ejektor vybavený nasávacím košom so spätným ventilom.

Zberač umožňuje združenie najmenej dvoch prúdov dopravného vedenia do jedného s väčším priemerom. Tlaková klapka zberača sa uvádza do činnosti pri nerovnomernosti tlaku. Ak sa voda privádza len jedným hrdlom, klapka uzatvára druhé hrdlo.

Využitie:

- diaľková preprava vody
- plnenie nádrže CAS z hydrantového nadstavca

Hadicový prechod - spájanie dvoch požiarnych spojok s rôznymi menovitými priermi alebo typmi (rozdielna svetlosť spojok).

Využitie:

- nasávacie príslušenstvo
- tlakové príslušenstvo
- prepojenie príslušenstva vybaveného nasávacími a tlakovými spojkami

Vecné prostriedky na dopravu hasiacich látok

Tlaková hadica - doprava vody a vodných roztokov penidiel alebo zmáčadiel. Umožňujú zloženie a stočenie v nenaplnenom stave.

Prúdnica - nasmerovanie, tvarovanie a riadenie prietoku, usmerňovanie prúdu hasiacej látky.

Konštrukcia:

- ručné alebo lafetované
- s/bez uzáveru

Tvarovanie prúdu hasiacej látky:

- plný (celistvý kompaktný) prúd
- sprchový prúd
- hmlový prúd
- clonový prúd

Rozdeľovač - rozdelenie hadicových vedení. Umožňuje prietok prúdu nominálnej svetlosti alebo jeho rozdelenie na dva prúdy nominálnej svetlosti po 52 mm alebo (pri zredukovaní stredného výtokového prúdu prechodom 75/52) na tri prúdy.

Pretlakový ventil - ochrana hadicového vedenia proti tlakovým rázom vody. Používa sa najmä na dopravu vody do veľkých vzdialeností a výšok, a umiestňuje sa spravidla medzi prvú a druhú tlakovú hadicu dopravného vedenia.

Na telese sú tri hrdlá s tlakovými spojkami 75 mm, z ktorých dve sú určené na zapojenie do hadicového tlakového vedenia a tretia slúži na odvod prebytočnej vody. Nastavenie potrebného tlaku sa vykonáva ručne pomocou mechanizmu.

Tlakové spojky slúžia na vzájomné spájanie hadíc alebo ich pripojenie na výtláčné hrdlo čerpadla alebo na iné vecné prostriedky.

Podľa miesta použitia ich môžeme rozdeliť na hadicové a hrdlové spojky alebo spojky s použitím v podtlakovej časti alebo pretlakovej časti.

Vecné prostriedky na zdolávanie výšok a voľných hĺbok

Hákový rebrík - výstup alebo zostup jednej osoby do vyšších alebo nižších podlaží objektu v podmienkach, kde ho možno bezpečne zavesiť.

Nadstavovací rebrík na výstup a zostup osôb do výšky 8 m ako rebrík opierací pri sklone 75° voči vodorovnej základni a v úzkych vertikálnych priestoroch.

Vysúvací rebrík - používa sa ako opierací rebrík na výstup osôb až do výšky, ktorú umožní maximálna dĺžka jednotlivých dielov pri sklone 75° voči vodorovnej základni.

Dostupnú výšku možno meniť rôznou dĺžkou vysunutia.

Záchranné lano - osobné používanie, najmä na záchranu osôb a sebazáchranu spúšťaním alebo vyťahovaním.

Vecné prostriedky na rozoberanie a uvoľňovanie konštrukcií

Trhací hák - je konštruovaný tak, aby bez zjavnej deformácie umožňoval strhávanie, odtlačanie alebo ťahanie predmetov. Zloženie: oceľový hák, ktorý tvorí priama a ohnutá čepel' a jednodielna alebo dvojdielna valcovitá násada spravidla zo smrekového dreva.

Hydraulické vyslobodzovacie nožnice slúžia na vyslobodzovanie zranených osôb z vrakov vozidiel, na strihanie hrubých kovových častí a na rozstrihávanie plechu. Hydraulické vyslobodzovacie nožnice sú poháňané motorovou pohonnou jednotkou (zväčša benzínovou). Dokážu vyvinúť vysoký tlak, až 300 kN .

Zdvíhacie vaky - umožňujú odstrániť ťažké bremená v prípade živelných pohrôm, vyslobodiť osoby v prípade vzniku automobilových a železničných nešťastí, montáž ťažkých strojov a výmenu pneumatík vo všetkých dopravných prostriedkoch.

Hasičská sekera so závesníkom - sekera zavesená na opasku hasiča určená na zdolávanie menších prekážok počas zásahu.

Osobná výzbroj a osobný výstroj hasiča

Hasičská prilba - ochranná pokrývka hlavy z pevného materiálu (kov, plast). Európska norma EN 443 ju uvádza ako osobný ochranný prostriedok, určený na zaistenie ochrany hlavy užívateľa, proti riziku, ktoré sa môže vyskytnúť počas činností vykonávaných hasičmi.

Zásahový oblek je špeciálny oblek chrániaci hornú a dolnú časť trupu, chrbát, ramená a nohy, s výnimkou rúk v mieste dlaní a chodidiel.

- minimálne obmedzovanie pohybu
- ochrana krku používateľa
- konce rukávov chránia zápästie proti vniknutiu horiacich úlomkov
- šitie neznižuje pevnosť a ochranný účinok obleku
- reflexné prvky, navrhnuté podľa požiadaviek hasičov neovplyvňujú vlastnosti obleku
- čo najľahší, so zachovaním stupňa ochrany
- kompatibilný s inými nevyhnutnými ochrannými prostriedkami
- ľahko čistiteľný a nenáročný na údržbu

Zásahová obuv – vode odolná bezpečnostná obuv, nevytvárajúca iskry.

Z dôvodu ľahkého obúvania sa vyrába ako sárová alebo polosárová z klasických prírodných špeciálne upravených materiálov alebo syntetických materiálov s úpravou proti starnutiu.

Rukavice - odolnosť voči teplu, vode, oderu a rezu, zabezpečí maximálnu citlivosť a komfort pri práci. Sú vode odolné a zároveň chránia proti baktériám, krvi a chemickým látkam. Dlhá manžeta umožňuje nasadenie na kabát a pevné utiahnutie.

Ostatné a pomocné vecné prostriedky

Autonomný dýchací prístroj Dräger PSS®

7000 - má možnosť nastavenia veľkosti nosiča (S, M a L) obsahuje masku Dräger FPS® 7000 P M2 PC S-fix (kandahár), pľúcnu automatiku PSS s držiakom a kompozitnú fľašu s ventilom G5/8“ (objem 6,8 litrov/30 MPa), elektronickú monitorovaciu jednotku Dräger Bodyguard® 7000T-Tally (osobný identifikačný štítok), ktorá predstavuje elektronický systém napojený na dýchací prístroj, čím nahrádza tradičný mechanický manometer, varovnú píšťalku a automatickú tiesňovú signálnu jednotku („mŕtvy muž“).

Ochranný chemický oblek Sunit

- od firmy Gumotex je primárne určený na likvidáciu havárií vybraných typov chemikálií. Podľa vyhotovenia ho zaradujeme medzi neplynotesné obleky (dvojdielny oblek s rukavicami), ktoré poskytujú protichemickú ochranu povrchu tela pred priamym obstrekom kvapalných chemikálií, predovšetkým kyselín a zásad, pričom nechránia pred plynmi a parami. Jeho využitie ocenia aj hasiči, ktorí môžu jeho vysoké nohavice spolu s gumenými topánkami použiť počas brodenia vo vode.

Ochranný protichemický oblek OPCH 90 PO

- hermetický oblek, istený miernym vnútorným pretlakom a používaný výhradne s dýchacím prístrojom, umožňuje vstup do prostredia, v ktorom je nebezpečenstvo vysokých koncentrácií agresívnych alebo toxických látok a možnosť kontaktu s agresívnymi kvapalinami.

Oblek proti sálavému teplu Isotemp 2000 F1 - ťažký

oblek proti sálavému teplu Isotemp 2000 F1 umožňuje priblíženie hasiča k ohnisku požiaru a poskytuje väčšiu bezpečnosť celého tela pri vysokej intenzite tepelného žiarenia (vydrží až 800°C počas jednej minúty a krátkodobé ošľahnutie plameňom). Ochranný oblek pozostáva z trojvrstvovej sendvičovej konštrukcie, pričom vrchná vrstva je z metalizovanej tkaniny zo skleného vlákna, stredná vrstva je z aramidového vlákna a vnútorná vrstva je zo špeciálnej nehorľavej textílie Nomex III. Dýchací prístroj sa nosí vo vnútri obleku.

Termovízna kamera Dräger UCF 9000 - termokamera

je okrem tepelného zobrazovania vybavená aj snímačom CMOS pre klasický digitálny video obraz (Oheň pri hasení, Osoby pri vyhľadávaní a záchrane, Thermal sken pri vyhľadávaní teplejších miest, Outdoor pri vonkajšom hľadaní osôb, HAZMAT pri detekcii únikov, Sken PLUS pri vyhľadávaní tepelných zdrojov). Ovládacie prvky (tlačidlá) je možno rýchle ovládať palcom a ukazovákom bez prehmatávania aj v rukaviciach počas plnenia zložitých úloh - od hasenia požiaru, cez manipuláciu s nebezpečnými látkami až po dokumentovanie cvičení.

Elektrocentrála Fogo FV 8001 ER - kvalitná

profesionálna benzínová jednofázová elektrocentrála Fogo FV 8001 ER s motorom B&S VANGUARD stavaná na každodenné použitie s AVR (Automatic Voltage Regulation - elektronický systém regulácie výstupného napätia). Vďaka nemu prichádza ku kvalitnému vyhladeniu napätia, a preto je možné napájať aj

jemnú techniku s elektronikou, ktorá je citlivá na kolísanie napätia. Výkon elektrocentrály je 7,5 kVA, elektrický prúd - 32,6 A, napätie - 230 V, frekvencia 50 Hz a stupeň ochrany IP23. Zásuvky na napojenie: 16A 1~ (2 ks) a 32A 1~ (1ks).

Kalové čerpadlo Endress 305 ST - sa používa na rýchly zásah pri čerpaní vody zo zatopených priestorov. Maximálny prietok 1 000 l.min⁻¹, nasávací a tlakový spojka „B“ - 75 mm. Pohonná jednotka: benzínový agregát Subaru EX 17, 169 ccm, 4 kW pri 3 600 ot.min⁻¹. Sacia výška 7,6 m a celkový výtlak 23 m.

Rozbrusovacia píla Husqvarna 375K a Partner K650 Active III

- rozbrusovacie píly majú vysoký výkon, krútiaci moment v širokom rozsahu otáčok s veľkým priemerom rozbrusovacieho kotúča (postavená na náročné použitie na kameň, na asfalt, na betón a oceľ).

Husqvarna 375K (CAS 30) má zdvihový objem motora 74,7 cm³; výkon 7 kW; priemer kotúča 350 mm. Partner K650 Active III (kontajner K-technický) má zdvihový objem motora 71 cm³; výkon 3,5 kW; priemer kotúča 300 mm.

Motorová píla Husqvarna 353 a Husqvarna 365

- nízka hmotnosť a vysoký výkon v kombinácii s robustným motorom z nej robia mimoriadne univerzálnu pílu vhodnú na širokú škálu prác. Husqvarna 353 je reťazová píla uložená v technickom kontajneri (výstupný výkon

2,4 kW; zdvihový objem valca 51,7 cm³; odporúčaná dĺžka vodiacej lišty 33 - 50 cm). Husqvarna 365 je reťazová píla na typické profesionálne využitie, uložená vo vozidle CAS 30 (výstupný výkon 3,6 kW; zdvihový objem valca 70,7 cm³; odporúčaná dĺžka vodiacej lišty 38 - 71 cm).

Prejazdový mostík – zaručuje ochranu tlakovej hadice vedenej cez komunikáciu počas prejazdu dopravných prostriedkov.

6. TAKTIKA HASENIA POŽIAROV

Taktika hasenia požiarov je súhrn činností zameraných na dosiahnutie vytýčeného cieľa. Je to spôsob organizovania činnosti, ako za daných okolností využiť čo najvýhodnejšie všetky dostupné prostriedky na úspešné zdoľanie požiaru, výbuchu, technologickej, dopravnej alebo ekologickej havárie a iných mimoriadnych udalostí (napríklad záchrana osôb a majetku v prípade povodní, zosuvov pôdy a podobne).

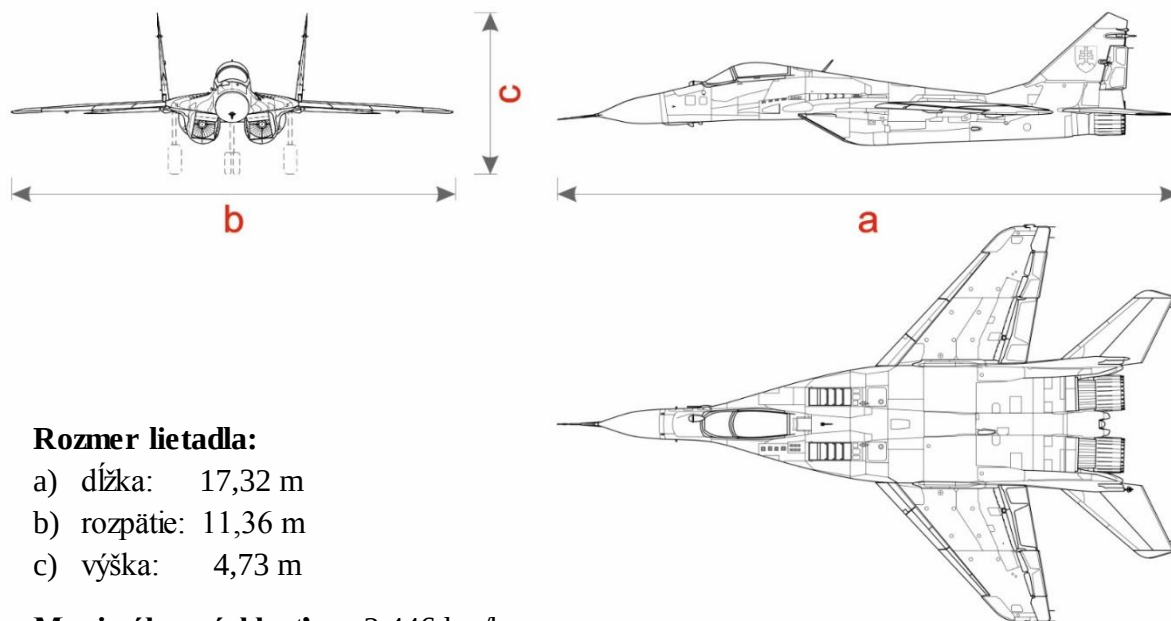
6. 1. Taktika hasenia požiarov stíhacích lietadiel

Stíhacie lietadlo MiG -29 AS

MiG-29 AS - je viacúčelové stíhacie lietadlo - nadzvukové, dvojmotorové. Trup tvorí celokovová škrupina. Časť povrchu tvorí kompozitný materiál. Medzi dvojitémi zvislými chvostovými plochami sa nachádza aerodynamický brzdný štít a padák, ktorým sa skracuje dojazd lietadla pri pristávaní. Stroj je vybavený trojpodperovým zaťahovacím podvozkom. Predná podvozková noha je dvojkolesová a zaťahuje sa smerom dozadu, zadné sa sklápajú dopredu, pričom sa otáčajú o 90°. Ich šachty sú umiestnené na okraji motorových gondol. Vnútorné nádrže stroju umožňujú niesť 3200 kg paliva. Stroj však môže niesť prídavné nádrže. Pri štarte a pristávaní používa ako ochranu pred nasatím cudzích predmetov do motora nasávacie otvory nachádzajúce sa v hornej časti rozhrania krídel a trupu. Riadenie zabezpečuje hydraulický posilňovač. Ako pasívna ochrana slúžia vrhače dipólových odrážačov a pyrotechnických klamných cieľov v chvostovej časti lietadla. Vybavený je vystreľovacím sedadlom K-36DM.

Takticko-technické údaje stíhacieho lietadla MiG – 29 AS

Rozmer lietadla:

- a) dĺžka: 17,32 m
- b) rozpätie: 11,36 m
- c) výška: 4,73 m

Maximálna rýchlosť:	2 446 km/h
Dolet:	1 430 km
Dolet, preletový:	2 100 km
Dostup:	18 013 m
Plocha krídiel:	38,1 m ²
Hmotnosť:	10 900 kg (prázdne lietadlo)
	15 240 kg (vzletová)
	18 480 kg (max. vzletová)

Posádka: 1 + 1

Motor:

- 2 x RD-33K s prídavným spaľovaním
- maximálny ťah: 2 x 50 kN
- ťah s prídavným spaľovaním: 2 x 86,4 kN

Konštrukcia lietadla - použité materiály:

70 - 80 % hmotnosti lietadla tvoria zliatiny hliníka; je to čistý hliníkovo - strieborný - biely kov, ktorý má pri hustote 2,7 g/cm³ teplotu topenia 660° C; pevnosť materiálu sa znižuje už pri nahrievaní do 250° C, čo spôsobuje deformácie; na zvýšenie mechanických vlastností sa pridávajú legované prvky meď a magnézium na zvýšenie pevnosti a tvrdosti, mangán a chróm na zvýšenie korozívnej stálosti; zliatiny horčíka sú ľahko horľavé kovy využívané v konštrukciách turbínových motorov, kresiel cestujúcich a posádky, odlievajú sa z nich brzdomé bubny kolies a plášte pohonných, mazacích a brzdiacich agregátov; predné hrany krídiel a stabilizátora, protipožiarné priehradky, otvory podvozkov, sú vyrobené so zliatin titánu.

Charakteristika látky, nachádzajúcej sa v nádržiach dvojmotorového stíhacieho lietadla MiG-29 AS

- Letecký petrolej JET A1
- Letecký petrolej PL-7

Chemická charakteristika látky – letecký petrolej:

Letecký petrolej je bezfarebná kvapalina s typickým zápachom zložená zo zmesi uhľovodíkov získavaná z ropy pôsobením vodíka s cieľom previesť síru na sírovodík, ktorý sa pri výrobe odstraňuje.

Rozmedzie teploty varu petroleja: od 150° C do 290° C

Teplota vznietenia petroleja od horúceho povrchu: 454°C

Kemler kód: 30

UN kód: 1863

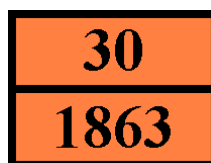
Trieda: 3-horľavá kvapalina

R vety: R 10

R 38 (xi): dráždivý

R 65 (xn): zdraviu škodlivý

R 51/53 (N): nebezpečný pre životné prostredie

Manipulácia s leteckým petrolejom:

- pri manipulácii s leteckým petrolejom je dôležité používať ochranné okuliare a ochranné rukavice.

Požiarno-technická charakteristika:

Teplota vzplanutia : > 38° C

Teplota samovznietenia : 215° C

Výhrevnosť : 45,49 MJ/kg

Dolná medza výbušnosti : 0,6 % obj. pri teplote 40° C

Horná medza výbušnosti : 8 % obj. pri teplote 40° C

Fyzikálno-chemické vlastnosti:

Hustota pri teplote 20°C : 775 - 840 kg/m³

Teplota varu : 130° C až 285° C

Teplota topenia : - 49° C až - 20° C

Tlak pary: 1 - 25 kPa pri 37,8° C

Rozpustnosť vo vode : nerozpustný

Viskozita : 1,1 - 2,5 mm²/s pri 20° C

Odporúčania veliteľovi zásahu a veliteľom zásahových úsekov:

- vykonávať prvotný prieskum s cieľom zistiť, v ktorej časti lietadla vypukol požiar a či hrozí jeho rozšírenie do iných častí lietadla, prípadne možnosť vznietenia zostatku leteckého paliva,
- vykonať druhotný prieskum zameraný na zistenie počtu a stavu zranení ohrozených osôb,
- určiť druh hasiacej látky, počet a druh prúdov s prúdnicami so smerom ich nasadenia s cieľom zamedziť rozšíreniu požiaru na celé lietadlo a minimalizovať účinky požiaru vzhľadom na posádku a cestujúcich, súčasne nariaďuje spôsob ochrany zasahujúcich príslušníkov,
- rozhodne o privolaní ďalších hasičských jednotiek, rýchlej zdravotnej pomoci, vojenskej polície, veliteľa taktického krídla, skupinu technickej pomoci, náčelníka protipožiarnej ochrany a hlavného inžiniera,
- po príchode posilňovacích jednotiek a povolaných špecialistov zriadiť riadiaci štáb (ak to veľkosť a rozsah daného požiaru vyžaduje), rozdeliť priestor zásahu na zásahové úseky, určiť veliteľov zásahových úsekov a vymedziť úlohy pre jednotlivé úseky, určiť spôsob spojenia na zásahu,
- po lokalizácii požiaru operatívne preskupiť sily a prostriedky,
- po vyhlásení veliteľa zásahu, že miesto zásahu je bezpečné, poskytnúť predlekársku prvú pomoc,
- vykonať v spolupráci s lekárom (triedičom) prvotný monitoring postihnutých osôb a určiť na základe triedenia priority ich ošetrovania a odsunu,
- nariadiť ochladzovanie trupu lietadla s cieľom zabrániť opätovnému vznieteniu požiaru, súbežne zabezpečiť dopĺňanie hasičských vozidiel hasiacou látkou,
- prehodnotiť vytváranie ďalších otvorov v konštrukcii lietadla na zabezpečenie hasenia požiaru,
- zabezpečuje spojenie s operačným strediskom a priebežne informuje o situácii na mieste udalosti a o postupe záchranných prác.

Očakávané osobitosti pri tomto type udalosti

Pri zdoľávaní požiaru lietadla uvedeného typu možno očakávať tieto nebezpečenstvá a osobitosti:

- predpoklad výskytu vysokých teplôt pri horení pohonných látok a zamorenie blízkeho okolia splodinami horenia,
- možnosť explózie pohonných látok v nádržiach s následnou deštrukciou častí lietadla a následným vytečením pohonných látok,
- riziko explózie pneumatík podvozka v dôsledku pôsobenia tepla,
- riziko ohrozenia života členov posádky účinkami požiaru v prípade zranenia alebo v prípade zablokovania únikových ciest,
- potreba triedenia a sústredenia zranených osôb v mieste zásahu,
- zabezpečenie dostatočného množstva síl a prostriedkov na zdoľanie požiaru a na záchranu osôb.

Na zabezpečenie ochrany života a zdravia zasahujúcich príslušníkov okrem všeobecne platných bezpečnostných opatrení veliteľ zásahu nariaduje:

- dodržiavanie taktických postupov pre tento typ zásahu,
- používať osobné ochranné pracovné prostriedky, a to najmä proti sálavému teplu s použitím zásahových oblekov, v prípade potreby aj oblekov proti sálavému teplu a detektory pohybu,
- používanie termokamery na určenie ciest šírenia požiaru, prípadne ohnísk požiaru,
- pokladať penový koberec v najbližšom okolí havarovaného lietadla,
- intenzívne ochladzovať horúce časti lietadla,
- zhromaždenie dostatočnej zásoby penidla (hasiacej látky) na zabezpečenie trojnásobnej zásoby na mieste zásahu,
- na palube lietadla sa môžu nachádzať ručné zbrane a munícia príslušníkov ozbrojených síl a zborov (avšak interné predpisy prevádzkovateľa lietadla sa zaoberajú prepravou zbraní a munície samostatne).

Taktika hasenia lietadla Mig-29 AS

Vo všeobecnosti :

1. začať čo najrýchlejšie masívny zásah-útok ťažkou penou z dôvodu rýchlej likvidácie požiaru,
2. po skončení masívneho zásahu-útoku vykonať prieskum s lokalizáciou požiaru a následným vyhľadaním zranených osôb,
3. hasičský zásah-útok (od príchodu na miesto udalosti až po skončenie masívneho útoku) nepodlieha veleniu veliteľa zásahu (eliminovanie celkového času začatia zásahu-útoku), každý hasič je vyškolený a oboznámený so svojou funkciou na mieste zásahu.

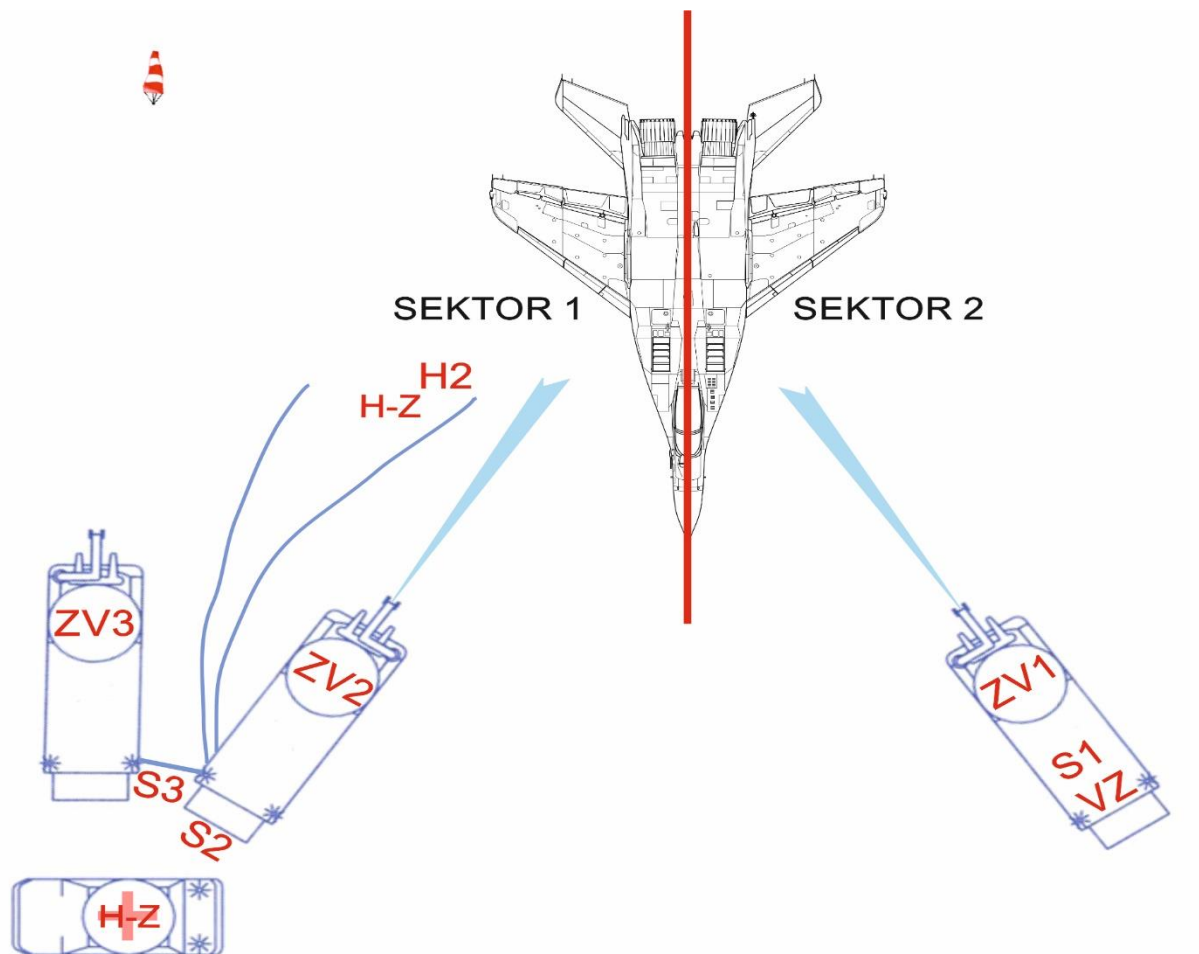
Najdôležitejší úkon pre záchranára je vykonať hasičský zásah-útok v čo najkratšom čase (najúčinnnejšia efektívnosť).

Z dôvodu zvýšenia efektivity a jasného určenia úloh, sa priestor okolo lietadiel delí na sektory. V tomto prípade ide o **stíhacie lietadlo, zásahový priestor** sa delí na **2 sektory**, a to na **ľavý sektor č. 1** a **pravý sektor č. 2** (z čelného pohľadu - ľavá strana a pravá strana lietadla).

Zloženie posádok

1. zásahové vozidlo T 815 CAS 32 : veliteľ zmeny (zásahu) (VZ)
strojník 1 (S1)
2. zásahové vozidlo T 815 CAS 32 : strojník 2 (S2)
hasič 2 (H2)
3. zásahové vozidlo T 815 CAS 32 : strojník 3 (S3)
hasič 3 H3 - len počas LČ
4. zásahové vozidlo MB G-290 : hasič-záchranár H-Z

Rozmiestnenie zásahových vozidiel počas likvidácie požiaru leteckej techniky.

Rozdelenie úloh jednotlivých posádok

1. zásahové vozidlo T 815 CAS 32

1. hlavné zásahové vozidlo, operuje v sektore požiaru
2. posádka: S1, VZ
3. hneď po príchode na miesto udalosti VZ bez ADP začne hasenie lafetou
4. hasenie pokračuje do momentu, kým nezačne hasiť H2 z 2. zásahového vozidla T 815 CAS 32

2. zásahové vozidlo T 815 CAS 32

- hlavné zásahové vozidlo, operuje v sektore požiaru
- posádka: S2, H2
- hneď po príchode si H2 nasadí ADP
- S2 pripraví útočné vedenie (1 útočný prúd zložený z dvoch hadicových vedení s prietokom typu C, zakončeného penotvornou prúdniciou na ťažkú penu $P6 = 1 \times 2C + P6$)
- H2 okamžite začína s hasením požiaru

- S2 pripraví rezervné útočné vedenie 1x2C + P6

3. zásahové vozidlo T 815 CAS 32

- posádka: S3
- nasadzuje sa ako zdroj hasiacej látky
- S3 odstaví vozidlo tak, aby mohol dopĺňať 2. zásahové vozidlo
- S3 prepojí zásahové vozidlá hadicovým vedením, zapína čerpadlo
- S3 začne dopĺňať 2. zásahové vozidlo,

4. MB G-290

- posádka: hasič-záchranár (H-Z)
- hneď po prízjazde na miesto udalosti sa činnosť H-Z určuje podľa toho, či sa pilot stále nachádza v lietadle alebo už lietadlo opustil.

Ak sa pilot nachádza v lietadle:

- H-Z si nasadí ADP a berie rebrík z vozidla
- H-Z sa presunie k H2 na útočný prúd P6 z 2. stroja
- H-Z pomocou rebríka pomôže pilotovi opustiť lietadlo, potom odvedie pilota do bezpečnej zóny - do sanitného vozidla.

Ak sa pilot nenachádza v lietadle:

- H-Z vykoná prieskum s vyhľadaním pilota a odvedie ho do sanitného vozidla, preverí jeho zdravotný stav a monitoruje ho až do príchodu lekára.

Podľa rozhodnutia VZ je možné meniť taktiku zásahu :

- **mimo LČ:** ak je pilot mimo lietadla a je v opatere H-Z je možné ako druhého hasiča na prúde využiť S3, v tomto prípade S2 ovláda a kontroluje 2. zásahové vozidlo a 3. zásahové vozidlo, ktoré sú vzájomne prepojené z dôvodu dopĺňania sa hasiacou látkou
- **počas LČ:**
 - ak sa pilot nachádza v lietadle, tak na útočnom prúde je H2 a H3, H-Z (s použitím ADP a rebríkom) pomôže pilotovi opustiť lietadlo,
 - ak sa pilot nenachádza v lietadle tak na útočnom prúde je H2 a H3, H-Z vyhľadá pilota a odvedie ho do sanitného vozidla.

Najdôležitejší úkon pre záchranára je záchrana pilota a posádky, to znamená: „vyhľadať, transportovať, sledovať stav a odovzdať lekárovi“.

6. 2. Taktika hasenia požiarov - dopravné lietadlá

C-27J SPARTAN

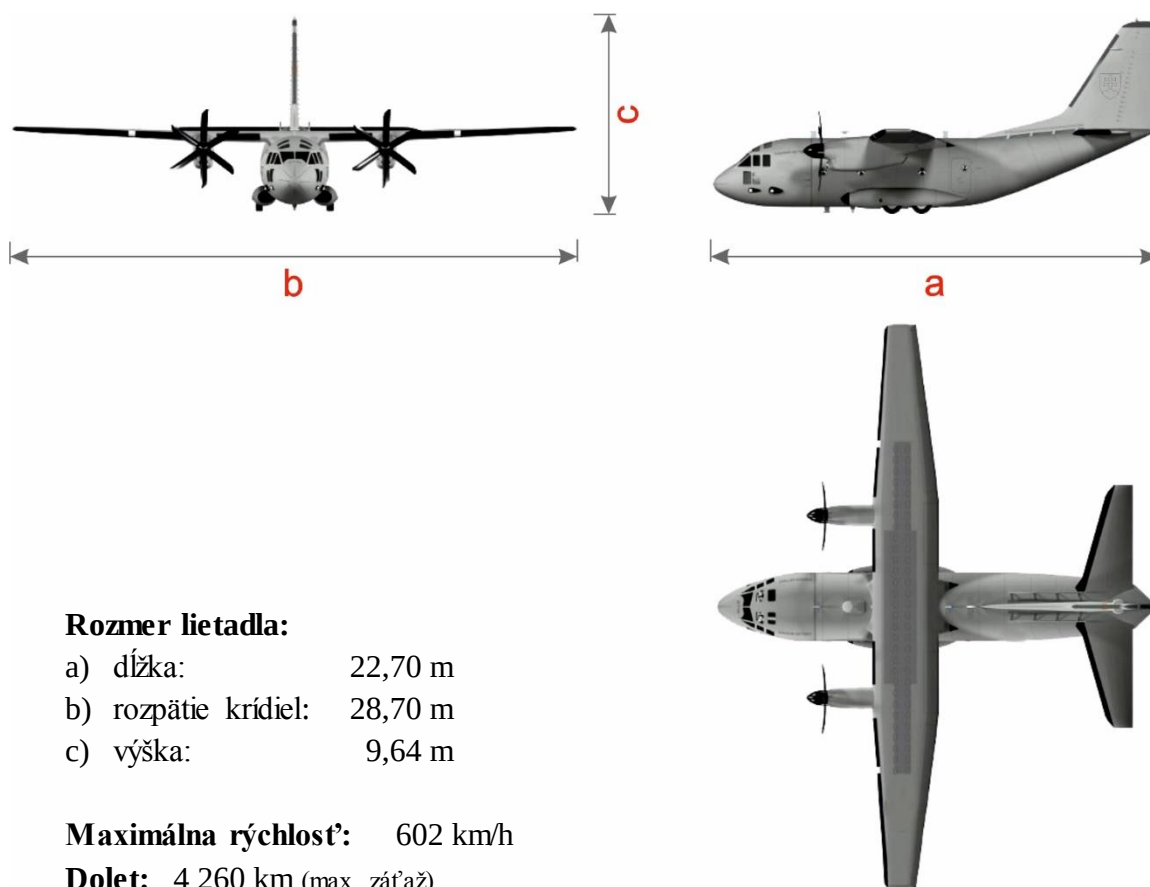
Úlohou príslušníkov vojenskej hasičskej jednotky dopravného krídla Kuchyňa nemusí byť vždy nutne vynášanie posádky. Kapitán lietadla je zodpovedný za evakuáciu všetkých osôb, pričom členovia posádky majú v prípade nehody presne stanovené úlohy. Predovšetkým hlavnou úlohou VHJ je získať čas, aby dotknuté osoby mohli opustiť lietadlo. V prípade požiaru na palube sa musí posádka dostať von do troch minút. Pri požiari motora hrozí výbuch paliva a výparov leteckého benzínu. Preto útok ťažkou penou musí byť čo najmasívnejší a potlačenie plameňov čo najefektívnejšie. Ak sa aj nepodarí požiar hneď dostať pod kontrolu, je potrebné ho izolovať od bezpečného sektoru lietadla a trupu lietadla.

Z dôvodu úspory času je nutné, aby všetci príslušníci VHJ presne poznali svoje úlohy vyplývajúce z ich zaradenia do zmeny, čím sa odbúra vydávanie pokynov VZ do rádiostanice.

Rozdelenie sektorov

Číslovanie sektorov sa uvádza stále zľava doprava. Z čelného pohľadu k lietadlu, je ľahšie zapamätať si takéto rozdelenie, ako smer hodinových ručičiek (lietadlo totiž nevidíme zhora, ale spredu).

Takticko-technické údaje transportného lietadla C-27J Spartan

Rozmer lietadla:

- a) dĺžka: 22,70 m
- b) rozpätie krídiel: 28,70 m
- c) výška: 9,64 m

Maximálna rýchlosť: 602 km/h

Dolet: 4 260 km (max. záťaž)
5 926 km (max. množstvo paliva)

Dostup: 9 144 m

Plocha krídiel: 82,4 m²

Hmotnosť: 18 200 kg (prázdne lietadlo)
31 800 kg (max. vzletová)

Posádka: 3

Kapacita: 60 vojakov alebo 46 výsadkárov

Motor:

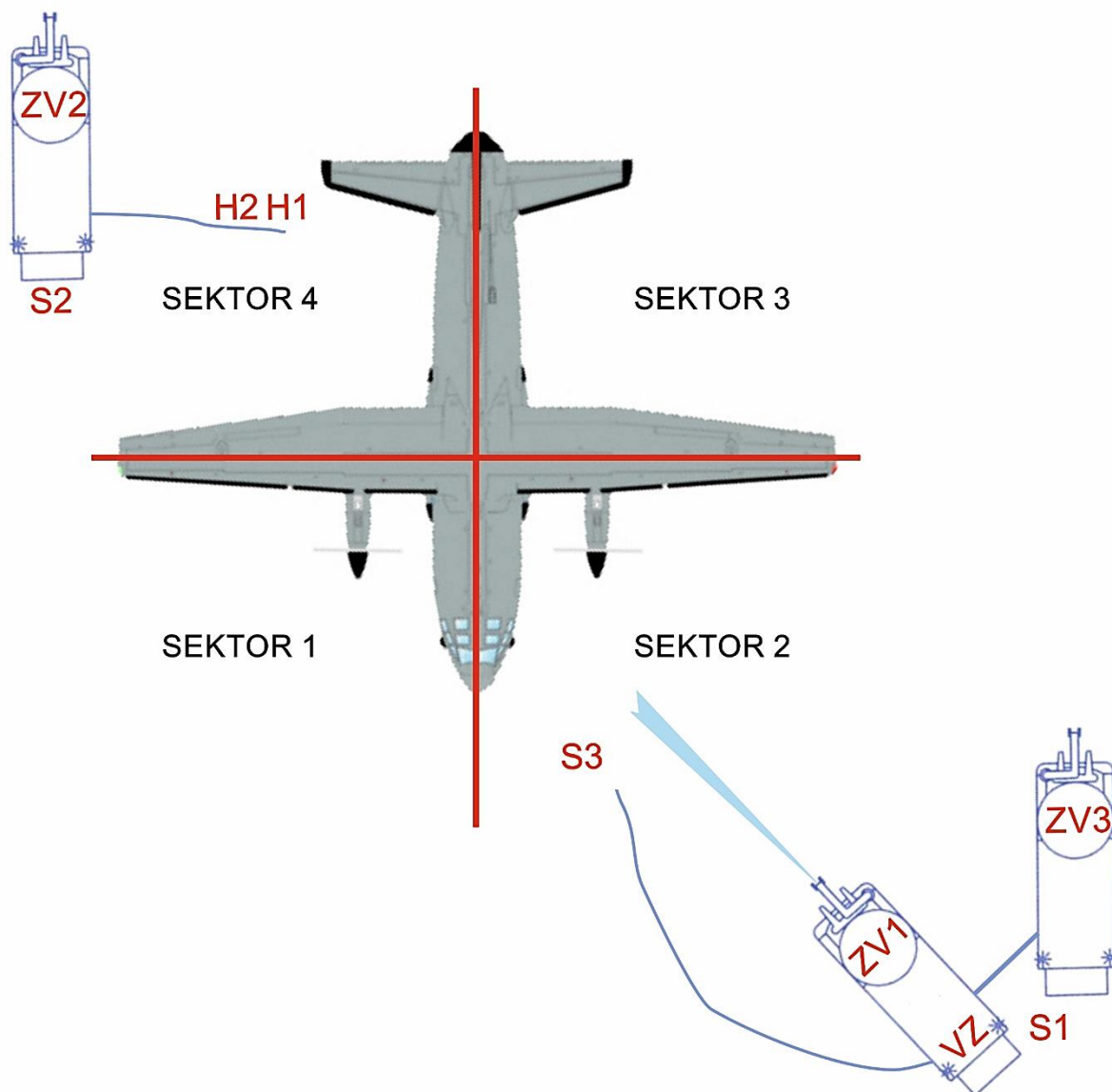
- 2 x turbovrtuľový motor RR AE2100-D2A
- výkon: 3 460 kW

Taktika hasenia transportného lietadla C-27J Spartan

Zloženie posádok

- 1. zásahové vozidlo T 815 CAS 32: veliteľ zásahu (VZ)
strojník 1 (S1)
- 2. zásahové vozidlo T 815-7 CAS 30: strojník 2 (H2)
hasič 1 (H1)
hasič 2 (H2)
- 3. zásahové vozidlo T 815 CAS 32: strojník 3 (S3)

Rozmiestnenie zásahových vozidiel pri likvidácii požiaru dopravného lietadla.

Rozdelenie úloh jednotlivých posádok

1. zásahové vozidlo T 815 CAS 32

5. hlavné zásahové vozidlo operuje v sektore požiaru
6. posádka: S1, VZ
7. hneď po príchode na miesto udalosti VZ bez ADP začne masívne hasenie (penou) lafetou
8. S1 pripraví útočné vedenie (1 útočný prúd zložený z dvoch hadicových vedení s prietokom typu C, zakončeného penotvornou prúdnicou na ťažkú penu P6 = 1x2C+P6) pre S3
9. S1 prepojí hadicovým vedením ZV3 so ZV1 na vzájomné dopĺňanie hasiacou látkou, S1 ostáva pri ZV1 a ZV3

10. po skončení masívneho hasenia lafétou zo zásahového vozidla si VZ nasadí ADP a vstupuje do lietadla, pričom pomáha s prieskumom a s evakuáciou osôb.

2. zásahové vozidlo T 815 CAS 30

- hlavné zásahové vozidlo operuje v sektore požiaru
- posádka: S2, H1, H2
- hneď po prízjazde si H1 a H2 nasadí ADP
- S2 rozvinie hadicové vedenie z navijaku s prúdniciou na vysoký tlak
- H1 a H2 okamžite pristupujú k vstupu do lietadla
- H1 a H2 začnú prieskum vo vnútri lietadla, neskôr sa k nim pripojí VZ

3. zásahové vozidlo T 815 CAS 32

- posádka: S3
- nasadzuje sa ako zdroj hasiacej látky
- S3 odstaví vozidlo tak, aby mohol dopĺňať 1. zásahové vozidlo, ďalej VZ1 a ZV3 ovláda S1
- S3 zapína čerpadlo, nasadí si ADP
- S3 berie útočný prúd 1x2C + P6 z prvého stroja, rozvinie ho k požiaru a preberá kontrolu od VZ pričom začne hasiť požiar, ZV skončí masívne hasenie z lafety.

6. 3. Hasenie požiarov v priestoroch skladov munície

Hasenie požiaru skladu munície je vždy spojené so značným nebezpečenstvom. Záleží od rýchlosti zásahu, ktorý má zabrániť vznieteniu alebo prehriatiu uloženej munície a výbušnín. Rozsah nebezpečenstva počas likvidácie požiaru skladu munície nie je možné jednoznačne stanoviť, pretože závisí od druhu skladovaného materiálu a od rozsahu požiaru. Požiar munície a výbušnín sa hasí podľa ich klasifikácie v triedach zápalnosti a stupňa požiaru. Sklad munície sa pre prípad požiaru označuje symbolom triedy zápalnosti, v závislosti od druhu skladovanej munície. Postupy protipožiarnej činnosti pri požiari munície podľa jej zaradenia do triedy zápalnosti, musia byť súčasťou dokumentácie hasičských jednotiek MS.

Počas hasenia požiaru skladu munície, keď plamene ešte nezasiahli jeho vnútro, je možné nebezpečenstvo znížiť tým, že obaly s municiou a výbušnínami sa polievajú dostatočným množstvom vody, aby nedošlo k prehriatiu uloženého materiálu nad 100°C. Ochladzovanie obalov sa musí vykonávať súčasne s likvidáciou požiaru objektu.

V prípade požiaru skladu munície s čiernym prachom, keď plamene už zasahujú vnútro skladu, je hasenie mimoriadne nebezpečné vzhľadom na možnosť explózie, ohrozujúcej celé okolie. V tom prípade je nutné sa vzdialiť a pripraviť sa na zabránenie rozšírenia požiaru na okolité objekty. Bezpečná vzdialenosť od požiaru skladu munície so 100 t čierneho prachu, umiestneného vo valoch v zalesnenom teréne, je asi 300 m.

Ak ide o požiar skladu munície s nezalaborovaným bezdymovým prachom, keď plamene už zasahujú obaly s prachom a je nebezpečenstvo jeho zážihu, je nutné sa vzdialiť najmenej 200 m a vyhľadať vhodný úkryt. Čas zotrvania v úkryte závisí od spôsobu horenia prachu. Cieľom potom musí byť čo najrýchlejšie zabrániť rozšíreniu požiaru na okolité objekty (sklady a skládky munície), ktoré bude vzhľadom na predpokladanú vysokú teplotu horenia prachu rozsiahle.

Ak ide o požiar skladu munície s nezalaborovanými trhavinami, ktoré sú skladované samostatne a bez iniciátorov, je bezprostredne nutné hasiť požiar i v prípade vznietenia niektorých obalov s trhavinami a horenie samostatných trhavín. Až v prípade, že horenie trhavín sa ďalej rozširuje a nie je predpoklad, že požiar bude likvidovaný, je nutné sa odobrať na rozkaz veliteľa zásahu do bezpečnej vzdialenosti. Bezpečná vzdialenosť je približne 800 m, podľa druhu terénu. Je nutné predpokladať, že ďalšie horenie vyvrcholí výbuchom a silnou tlakovou vlnou.

V prípade požiaru skladiska munície s pechotnou plášťovou municiou, je možné pokračovať v hasení aj keď sa vznietia jednotlivé obaly s týmto materiálom. Pritom je však treba počítať s drobnými výbuchmi a s rozptylom striel a nábojníc, príp. celých nábojov. Proti ich účinkom sú postačujúcou ochranou steny skladu. Čas odchodu do úkrytu v prípade rozšírenia požiaru určí zodpovedný orgán podľa intenzity požiaru a explózie. Bezpečná vzdialenosť od požiaru je v takom prípade cca. 200 m.

Ak ide o požiar skladiska munície s delostreleckými nábojmi, je nutné sa zamerať predovšetkým na intenzívne ochladzovanie, aby nedošlo k prehriatiu nábojov nad 150° C. Ak

začnú horieť obaly s nábojmi tak rýchlo, že ich nie je možné okamžite uhasiť, je nutné sa na rozkaz zodpovedného orgánu odobrať do úkrytu v bezpečnej vzdialenosti. Prvé výbuchy budú spravidla spôsobené explóziou prachových náplní a až potom po nich s určitým časovým odstupom bude dochádzať k explózii striel. Výbuchy budú sprevádzané rozptýlením črepín a rozhodnutím celých striel po okolí. Rozhodené strely môžu vybuchovať až po určitom časovom odstupe následkom zotrvačného postupu tepla k iniciátorom. Rozhodené náboje a strely môže odstraňovať len pyrotechnik. Bezpečná vzdialenosť po ukrytí sa bude pohybovať podľa druhu munície a podľa terénu v rozmedzí od 500 do 1 500 metrov.

V prípade požiaru skladiska munície s raketometnými nábojmi treba počítať s tým, že po rozšírení požiaru na materiál vo vnútri obalov bude dochádzať k značnému rozptylu nábojov na všetky smery tak, ako po odpálení zo zbrane.

Pri likvidácii požiaru skladu munície musí byť vždy až do príchodu hasičskej jednotky prítomná zodpovedná osoba, ktorá vie, aký druh materiálu je v sklade uložený a pozná jeho charakteristické vlastnosti. Takou osobou je spravidla veliteľ MS alebo náčelník úseku skladovania. Táto osoba po zvážení všetkých kritérií a po posúdení situácie dáva príkazy na spôsoby hasenia, na jeho prerušenie a na prípadný odchod do úkrytu, zodpovedá za bezpečnosť všetkých osôb nachádzajúcich sa v priestore ohrozenia. Ak nie je nikto z nich prítomný, zodpovedá za bezpečnosť až do ich príchodu, dozorný útvar. Po príchode hasičskej jednotky na miesto požiaru preberá velenie a zodpovednosť **veliteľ zásahu**.

Vhodným úkrytom v prípade požiaru munície a výbušnín v sklade munície je miesto, kde sú osoby chránené pred priamym účinkom tlakovej vlny, žiaru, pred dopadom črepín a rozhodného materiálu. Na úkryt poslúžia silné stromy, priekopy, násypy apod. Ak hrozí výbuch väčšieho množstva trhaviny, je potrebné počítať i s účinkom otrasnej (seizmickej) vlny (so silným otrasom pôdy). Proti jej účinkom sa osoba chráni pružným podoprením tela na lakt'och a na kolenách v polohe ležmo. Seizmická vlna môže spôsobiť pri nesprávnej polohe tela aj vnútorné zranenie.

Obdobné zásahy platia i v prípadoch požiaru muničného materiálu v iných skladových objektoch a v prípade požiaru dopravných prostriedkov naložených muničným materiálom.

V súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi sú v prípade vzniku požiaru alebo iných zásahov hasičských jednotiek všetci zamestnanci a PrV povinní riadiť sa pokynmi veliteľa zásahu.

7. VÝCVIK A CVIČENIA VHJ

Výcvik v Centre výcviku Lešť

Vojenské hasičské jednotky VzS OS SR 2 razy ročne nacvičujú svoje spôsobilosti v priestore Centra výcviku Lešť (ďalej len „CV Lešť“). CV Lešť ponúka rôzne možnosti na nacvičenie si postupov zásahu. Je tu možnosť nacvičiť záchranu osôb v prípade pádu leteckej techniky do obytnej zóny, ako aj rôzne taktické cvičenia, ako je napr. vyhládanie osôb v skladových priestoroch, v pivničných priestoroch a v poschodových budovách. Ďalej je možné nacvičiť záchranu osôb v prípade železničného nešťastia a precvičenie postupov zásahu v prípade úniku nebezpečnej látky z cisternového automobilu alebo vlakovej cisterny. CV Lešť ponúka možnosti záchranu pilota pomocou zlaňovacej techniky pri jeho katapultáži a následnom uviaznutí v korune stromu ako záchranu osôb zo šachty. V priestore je možné aj nacvičenie záchranu osôb v prípade hromadného nešťastia (napr. havária autobusu), čo preverí najmä fyzickú zdatnosť jednotlivcov.

Vojenské hasičské jednotky OS SR ďalej vykonávajú spoločné taktické a previerkové cvičenia v spolupráci s krajskými a okresnými jednotkami Hasičského a záchranného zboru Slovenskej Republiky. Cieľom týchto spoločných cvičení je napríklad:

- precvičiť pripravenosť a akcieschopnosť príslušníkov hasičských jednotiek a súčinnosti jednotiek medzi jednotkami okresných riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru Trenčianskeho kraja a vojenskej hasičskej jednotky,

- prehliť schopnosti veliteľov v riadení síl a v nasadzovaní hasičskej techniky a vecných prostriedkov v prípade vzniku mimoriadnej udalosti - vykoľajenie osobného vlaku s následným nárazom do odstaveného cisternového vozňa,
- prehliť schopnosti a nacvičiť činnosť hasičských jednotiek pri záchrane osôb z vozňov osobného vlaku a zastavení úniku ropných látok z cisternového vozňa,
- nacvičiť organizáciu spojenia a spôsob prenosu informácií počas zásahu s veľkým počtom zasahujúcich jednotiek v priestore mimoriadnej udalosti vo vojenskom útvare,
- nacvičiť pripravenosť príslušníkov zaradených na operačnom stredisku Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Trenčíne pri nasadzovaní síl a prostriedkov v prípade vzniku mimoriadnej udalosti - záchrana osôb z vozňov osobného vlaku a zastavenie úniku ropných látok z cisternového vozňa,
- preveriť činnosť pri zriadení riadiaceho štábu zdolávania požiarov a iných mimoriadnych udalostí, preveriť pripravenosť členov riadiaceho štábu na plnenie úloh a precvičiť ich súčinnosť s veliteľom zásahu,
- preveriť akcieschopnosť zdrojov vody na hasenie požiarov - miestnej hydrantovej siete.

7. 1. Výcvikové priestory Centrum výcviku Lešť

Centrum výcviku Lešť - Výcviková osada Jakub Village

Komplex viacerých výcvikových trenažérov vo Výcvikovej osade Jakub Village – Centrum výcviku Lešť.

Príslušníci vojenských hasičských jednotiek a záchranárske zložky v tejto výcvikovej osade **Jakub Village** precvičujú a upevňujú svoje návyky a zručnosti. Táto výcviková osada je reálnym modelom osady s príslušnými budovami určenými na výcvik záchranárskych situácií. Osada ponúka k dispozícii niekoľko výcvikových trenažérov.

V tejto osade majú možnosť nacvičiť si:

- prieskum a vyhodnotenie krízových a kritických situácií v osade, v okolí požiaru, v prípade vzniku živelných a ekologických katastrof, dopravných nehôd na cestách, v leteckej doprave a na železničiach,
- vyhľadávanie postihnutých osôb, ich vyslobodenie, poskytnutie prvej pomoci a transport,
- likvidáciu následkov požiarov, ekologických a dopravných nehôd,
- činnosti so záchranárskymi psami,
- budovanie poľných zdravotníckych zariadení a miest provizórneho uloženia,

- výcvik zdolávania budov,
- overovanie zdravotníckych, záchranárskych a taktických techník hasenia a likvidácii požiarov pri rôznych nežiaducich udalostiach.

Takticko-požiarny domec

- nacvičenie vonkajšieho prieskumu budovy a vyhodnotenie situácie,
- vnikanie do budovy zo zeme, zo vzduchu a pomocou hasičskej techniky a vecných prostriedkov,
- využívanie nových technických prostriedkov, ktoré uľahčujú prácu hasičom pri vyhľadávaní osôb a ohnísk v zariadenom priestore, práca s termokamerou,
- nácvik evakuácie a záchrany postihnutých osôb zo zadymeného priestoru budovy pri požiari pomocou hasičskej techniky a vecných prostriedkov z poschodí objektu,
- nácvik prvej pomoci postihnutým osobám a sebazáchranu z budovy.

Zborenisko, rumovisko

- výcvik v hasení požiaru s jeho lokalizáciou a likvidáciou,
- výcvik vyhľadávania a záchrany osôb po prírodnej katastrofe, priemyselnej havárii alebo po páde leteckej techniky do obytnej zóny,
- nácvik pohybu po ruinách budov a častí konštrukcií, pohyb skupiny v priestore, dodržiavanie minimálnych základných bezpečnostných pravidiel v postihnutom priestore,
- nácvik vyslobodzovania osôb z ruín a závalov pomocou technických prostriedkov,

- výcvik záchrany osôb vo vyzdvihovaní z vertikálnych šácht.

Železničná stanica, železničné vagóny, nechránený železničný prejazd

- pozostáva z budovy osobnej a nákladnej železničnej stanice, z koľajiska, nechráneného železničného prejazdu, ďalej z osobných a nákladných vagónov,
- nácvik taktiky hasenia požiaru cisternového vagóna, chladenie cisterny,
- nácvik taktiky eliminovania následkov úniku nebezpečnej látky v špecifickom prostredí železnice,
- nácvik dodržiavania minimálnych zásad bezpečnosti počas likvidácie vzniknutej mimoriadnej udalosti (dopravná nehoda dopravného prostriedku, únik nebezpečnej látky do prostredia, požiar a podobne),
- nácvik taktiky riešenia namodelovaných situácií nehôd dopravných prostriedkov,
- nácvik likvidácie hromadných dopravných nehôd,
- výcvik záchranských jednotiek po vzniku hromadných nešťastí na železnici s možnosťou využitia technológie riadeného ohňa v požiarnej časti vagóna.

Cestný tunel

- rozmery: dĺžka 60 metrov, šírka 9 metrov, výška 5 metrov; súčasťou je aj riadiaca miestnosť pre inštruktora, ktorý prostredníctvom ovládacieho panela simuluje zvukové, svetelné efekty, zadymovacie efekty a samotnú intenzitu ohňa,
- nácvik taktiky hasenia motorových vozidiel (osobných i nákladných) pomocou hasiacej látky,
- nácvik evakuácie osôb z ohrozeného priestoru, vyslobodzovanie osôb z vozidiel v uzavretom priestore za sťažených podmienok – zadymenie tunela,
- nácvik dodržiavania zásad bezpečnosti, ktoré musia byť dodržané pred vstupom do priestoru tunela a po východe na bezpečné priestranstvo v rámci taktiky hasenia v tuneli.

Jakub Climbing

- nácvik budovania istiacich stanovísk a kotviacich bodov,
- nácvik činností lezeckého družstva pri výstupe po konštrukcii,
- nácvik zlaňovania v rôznych situáciách s rôznymi zlaňovacími pomôckami,
- nácvik výstupu po lane, použitie blokantov,
- nácvik záchrany spúšťaním v rôznych podmienkach a situáciách,
- nácvik záchrany pomocou vytáhovania v rôznych situáciách,
- improvizovaná záchrana lezeckého družstva.

Bralce – Via Ferrata

- nácvik zásahov v prírodnom a technickom prostredí (záchrana osôb z výšok a nad voľnými hĺbkami v každom počasí),
- nácvik výstupu a zostupu z výšky pomocou lezeckých prostriedkov, zvládnutie techniky lezenia v prírodnom prostredí,
- nácvik evakuácie a záchrany osôb z priestoru,
- nácvik prenosu osoby na nosidlách,
- transport zranenej osoby s využitým lezeckej techniky – z priestoru nad voľnou hĺbkou.

Jakub Building Gun

- vonkajší prieskum budovy a vyhodnotenie situácie,
- vniknutie do budovy zo zeme, z vodnej hladiny (záchranný čln s následným potopením sa hasičov pod vodu), zo vzduchu (zlaňovanie z vrtuľníkového trénera) pomocou hasičskej techniky, vnútorný prieskum budovy v zadymenom priestore,
- vyhľadávanie ohrozených osôb v budove pri požiari,
- nácvik poskytovania prvej pomoci v budove,
- evakuácia postihnutých osôb z budovy v prípade vzniku požiaru zo zeme, z vody a zo vzduchu,
- transport postihnutých osôb vozidlami a vrtuľníkmi.

JAKUB HIGH-RISE BUILDING GUN Družba

- nácvik činností vo výškových obytných budovách v mestskom prostredí,
- vnútorný prieskum budovy v zadymenom prostredí,
- vnikanie do budovy zo zeme, zo vzduchu a pomocou hasičskej techniky a vecných prostriedkov,
- nácvik systému označovania prehľadaného priestoru,
- nácvik vedenia útočných prúdov a dopravného vedenia,
- nácvik evakuácie a záchrany postihnutých osôb zo zadymeného priestoru budovy v prípade požiaru pomocou hasičskej techniky a vecných prostriedkov,
- nácvik poskytnutia prvej pomoci postihnutým osobám a nácvik sebazáchrany z budovy,
- nácvik súčinnosti zložiek integrovaného záchranného systému a štábov krízového riadenia.

Skladisko

- trenažér približujúci reálny sklad alebo priemyselné objekty, v ktorom sa nachádzajú kancelárie zamestnancov,
- vonkajší prieskum budovy a vyhodnotenie situácie,
- výcvik hasičského družstva po vzniku priemyselných havárií,
- výcvik vyhľadávania sudov s nebezpečnými látkami v skladových priestoroch,
- výcvik družstva zameraný na vyhľadávanie nezvestných osôb, ktoré sú pod vplyvom toxických a omamných látok v priestoroch skladiska simulujúceho priemyselnú budovu,
- nácvik systému označovania preskúmaného priestoru,
- nácvik jednotlivých postupov pri likvidácii požiaru rôznych druhov látok,
- nácvik vytvorenia otvoru na odvetranie priestoru v budove bez požiaro-bezpečnostných otvorov.

Vodné cvičisko – vododrom, Jakub Building Gun

Vodné cvičisko - vododrom

- nácvik ovládania záchranného člna pomocou pádlovania,
- nácvik ovládania záchranného člna s privesným motorom po vymedzenej plavebnej dráhe (slalom),
- nácvik vyviazania a vlečenia bremena za záchranným člnom s privesným motorom,
- koordinácia VMP so záchranným člnom s privesným motorom s výcvikovým trenažérom „Jakub Colosseum“ (imitácia paluby vrtuľníka), ako nácvik nalodenia záchranárov na palubu záchranného člna, resp. evakuácia osôb zo záchranného člna na palubu „vrtuľníka“,

- nácvik záchrany osôb z vodnej hladiny,
- nácvik záchrany osôb po preborení sa pod ľad,
- nácvik záchrany hasiča v zásahovom odeve po preborení sa pod ľad,
- nácvik zachytávania nebezpečných látok na vodnej hladine pomocou nornej steny,
- nácvik vyviazania a ovládania záchranného člna pomocou lán z brehu,
- poskytovanie prvej predlekárskej pomoci počas záchrany topiacich sa osôb,
- nácvik plnenia vriec, nácvik naloženia vriec naplnených pieskom do člna, ich preprava a uloženie na miesto sanácie (imitácia protipovodňovej ochrannej hrádze),
- nácvik uväzovania a vyzdvihovania bremena (vraku OMV) z dna vodnej nádrže pomocou nafukovacích vyzdvihovacích vakov – výcvik príslušníkov potápačskej skupiny.

Jakub Building Gun

- vonkajší prieskum budovy a vyhodnotenie situácie,
- vniknutie do budovy zo zeme, z vodnej hladiny (záchranný čln s následným potopením sa hasičov pod vodu), zo vzduchu (zlaňovanie z vrtuľníkového trenážera) pomocou hasičskej techniky, vnútorný prieskum budovy v zadymenom priestore,
- vyhľadávanie ohrozených osôb v budove zachvátenej požiarom,
- nácvik poskytovania prvej pomoci v budove,
- evakuácia postihnutých osôb z budovy pri požari zo zeme, z vody a zo vzduchu,
- transport postihnutých osôb vozidlami a vrtuľníkmi.

Autobus v priekope

- výcvik príslušníkov hasičského družstva v prípade vzniku hromadnej dopravnej nehody,
- preverenie schopností zasahujúcich príslušníkov poskytovať predlekársku prvú pomoc s ohľadom na triedenie postihnutých osôb podľa druhu postihnutia,
- spôsob nasadenia záchranného náradia na vyslobodenie osôb,
- nácvik stabilizácie havarovaného autobusu,
- likvidácia nebezpečnej látky v mieste dopravnej nehody a zamedzenie šírenia uniknutej látky,

- transport postihnutých osôb z priekopy za pomoci nosidiel, lanového navijaka, lezeckého výstroja, rebríka a pod.

Cisterna s nebezpečnou látkou

- nácvik taktiky eliminovania následkov úniku nebezpečnej látky
- nácvik minimálnych bezpečnostných pravidiel pri likvidácii vzniknutej mimoriadnej udalosti (dopravná nehoda dopravného prostriedku, únik nebezpečnej látky do prostredia, požiar a podobne),
- nácvik taktiky riešenia namodelovaných situácií dopravných nehôd dopravných prostriedkov,
- nácvik hromadných dopravných nehôd.

Taktický polygón hasičského charakteru

- nácvik taktiky hasenia motorových vozidiel pomocou hasiacej látky na voľnom priestranstve; nácvik optimálnej stabilizácie havarovaného vozidla,
- vyslobodzovanie osôb z vozidiel,
- nácvik dodržiavania zásad bezpečnosti, ktoré musia byť dodržané počas vyslobodzovania osôb z vozidiel,
- nácvik postupu pri určovaní priorít v prípade dopravnej nehody,
- nácvik prvej pomoci postihnutým osobám.

Vrtuľník Mi – 24

- nácvik rýchleho taktického hasičského útoku na vrtuľník,
- nácvik správneho prízjazdu a postavenia hasičskej techniky,
- lokalizácia požiaru, likvidácia požiaru leteckej techniky,
- nácvik prieskumu so začatím evakuácie členov posádky.

8. Medzinárodné cvičenia a výcviky

8.1. Spolupráca s VHJ Armády Českej Republiky

Spolupráca s Armádou ČR a medzinárodné cvičenia

V roku 2017 prebehlo v jarých mesiacoch prvý raz v histórii vojenských hasičských jednotiek VzS OS SR medzinárodné cvičenie Fire & Rescue 2017 (ďalej len FIRS). Cvičenie prebehlo za účasti vybraných vojenských hasičských jednotiek Armády Českej Republiky (ďalej len „Armády ČR“). Základy spolupráce s Armádou ČR vznikli v roku 2016 na hasičskom športe v Pardubiciach, na ktorom hasičské jednotky VzS OSSR participovali. Zároveň vznikla myšlienka spoločného výcviku.

Cieľom spolupráce je konfrontácia postupov zásahu, ako aj spôsob riadenia zásahu. Každého cvičenia vojenských hasičských jednotiek v priestore CV Lešť sa pravidelne zúčastňujú príslušníci ÚHL z rôznych obväzísk celého Slovenska. Dlhodobu spolupracujeme aj so Zdravotnou záchrannou službou z BA, ktorá naše cvičenia zabezpečuje sanitnými vozidlami a samozrejme kvalifikovaným zdravotníckym personálom.

FIRS 2017

V priestoroch Centra výcviku Lešť sa v apríli 2017 uskutočnilo medzinárodné cvičenie Fire Rescue 2017. Cvičenie riadil náčelník odboru logistiky veliteľstva vzdušných síl plukovník Ing. Slavomír MILDE. Hlavným cieľom cvičenia bolo nacvičiť a zosúladiť činnosť zasahujúcich hasičských družstiev, týkajúcu sa špeciálnych činností a záchranných prác počas zásahov. Zároveň si velitelia zásahov precvičili a prehľadli schopnosť vo velení a v riadení zásahov a vo vytváraní štábu zásahu a precvičili a prehľadli súčinnosť zasahujúcich hasičských družstiev a záchranných zložiek počas zásahov s hromadným postihnutím osôb. Hodnotiaci tím zo strany Armády ČR riadil podplukovník Ing. Ladislav Krech z Ministerstva obrany ČR. Predstavil novú hasičskú techniku vo výbave vojenských hasičských jednotiek Českej Republiky, a to cisternovú automobilovú striekačku Tatra 815-7 CAS 30.

FIRS 2018

Zo záverov cvičenia bol zrejímavý veľký význam spoločného výcviku s Armádou ČR, z čoho vyplynulo, že sa do ročného plánu VzS OS SR zaradilo cvičenie FIRS 2018.

V priestoroch Centra výcviku Lešť sa 11. až 15. júna uskutočnilo medzinárodné cvičenie Fire Rescue 2018. Cvičenie riadil podplukovník Miroslav Bučko z veliteľstva vzdušných síl. Hlavným cieľom cvičenia bolo precvičiť a zosúladiť činnosť zasahujúcich hasičských družstiev týkajúcu sa špeciálnych činností a záchranných prác počas zásahov.

Zároveň si velitelia zásahov musia precvičiť a upevniť schopnosť veliť a riadiť zásahy a precvičiť a prehĺbiť súčinnosť zasahujúcich hasičských družstiev a záchranných zložiek počas zásahov s hromadným postihnutím osôb. Cvičenie pomohlo veliteľom zásahov prehĺbiť schopnosť veliť a riadiť a vytvárať štáb zásahu. Precvičila sa súčinnosť zasahujúcich hasičských družstiev a záchranných zložiek počas zásahov s hromadným postihnutím osôb. Účastníci cvičenia si vymenili skúsenosti získané počas plnenia úloh týkajúcich sa odstraňovania následkov nevojenských hromadných nehôd, živelných katastrof a ekologických havárií za účasti zložiek Integrovaného záchranného systému MV SR.“

Spoločne museli zvládnuť následky pádu lietadla do obytnej zóny, prehĺbili si návyky a postupy pri zásahu v požiaroch domov a v sklade. Ale napríklad aj následky hromadného nešťastia na železnici a nehody cisterny prevážajúcej nebezpečnú látku. Pád vrtníka Mi 24 do dopadovej zóny leteckej strelnice poriadne preveril pripravenosť všetkých zasahujúcich. Rovnako aj nehoda autobusu s hromadným zranením osôb a ich záchrana zo strmej rokliny v horskom teréne.

Medzinárodná spolupráca sa naplno prejavila napríklad pri zásahu zmiešaných vojenských hasičských družstiev zo Sliacha a zo Zvolena spolu s českými kolegami z výcvikových priestorov Vyškov a Libavá pri zdolávaní požiaru viacpodlažnej budovy a počas vyhľadávania osôb vo výrobnom objekte. Podplukovník Ladislav Krech z Ministerstva obrany ČR aj na tomto prípade ukázal prospešnosť cvičenia vzhľadom na prípadný spoločný zásah slovenských a českých vojenských hasičských jednotiek. „Ukázal nám, aké zásahové postupy používajú české a slovenské vojenské hasičské jednotky, ako ich zosúladiť. Rovnako aj v oblasti používanej hasičskej techniky a výbavy. Fire Rescue je veľmi prospešné cvičenie pre obe strany. Navyše prebieha v unikátnych výcvikových zariadeniach centra výcviku Lešť. Počas cvičenia plnili spoločne úlohy vojenský i civilní zdravotníci

z Úradu Hlavného lekára a Rýchlej zdravotníckej pomoci Bratislava. V úlohe figurantov boli študenti z banskobystrickej zdravotníckej školy. Svojou činnosťou a presvedčivými imitáciami otvorených rán vytvárali potrebný psychický tlak na záchranárov pri poskytovaní predlekárskej pomoci a počas triedenia ranených. Napriek tomu zvládali hasiči i zdravotníci vzniknutú situáciu veľmi dobre.

Cvičenia sa zúčastnili zástupcovia všetkých vojenských hasičských jednotiek vzdušných síl, zdravotníci Úradu hlavného lekára OS SR, zástupcovia Integrovaného záchranného systému (IZS) MV SR, hasiči vojenských hasičských jednotiek Armády ČR z Prahy, zo Starej Boleslavy, z Vyškova, z Čáslavy, zo Sedleca, z Víčenic, z Pardubic a z Libavy. Vyše 190 osôb s 35 kusmi špeciálnej hasičskej a zdravotníckej techniky. Slovenskí a českí vojenský hasiči tak mali reálnu možnosť precvičiť a zosúladiť si spôsobilosti pri podpore lietadiel v núdzi zo strany hostiteľskej krajiny.

8. 2. Spolupráca s Veľkou Britániou

Začiatkom roka 2017 boli na pozvanie britskej strany vyslaní 4 príslušníci vojenských hasičských jednotiek na výcvik do výcvikového strediska hasičov v MANSTONE. Cieľom výcviku bolo prehĺbiť si teoretické a najmä praktické hasičské zručnosti na rôznych typoch leteckej techniky. Počas výcviku boli simulované rôzne situácie s reálnym požiarom jednotlivých častí lietadla a následná záchrana posádky. Výcvik v Manstone má pre príslušníkov VHJ veľký význam, z dôvodu, že zásah a likvidáciu požiaru vykonávajú priamo na reálnej leteckej technike.

26.2.2018 až 2.3.2018 vykonali ďalší príslušníci vojenských hasičských jednotiek (VHJ) taktického krídla Sliač, dopravného krídla Kuchyňa a vrtuľníkového krídla Prešov výcvik hasičských spôsobilostí vo výcvikovom centre v Defence Fire Training & Development centre v Manstone, Kent, Anglicko. Príslušníci VHJ OS SR boli na výcvik vyslaní na základe vzájomnej spolupráce a pozvánky Britskej Ambasadý. Hlavná časť cvičení v priestoroch špeciálneho výcviku CV Lešť a vo výcvikovom centre v Manstone/ Anglicko bola venovaná zásahom pri leteckých nehodách. Postup pri leteckej nehode spočíva v čo najrýchlejšom prírjazde na miesto nehody a v agresívnom zásahu (QUICK ATTACK) s využitím maximálneho výkonu technických zariadení vo vozidle.

V záujme príslušníkov veliteľstva VzS OS SR je aj naďalej rozvoj spolupráce s britskou stranou a vyslanie ďalších príslušníkov VHJ do výcvikového centra, čo bude prínosom pre výstavbu Národného Cieľa síl 2013, A 2401 (Crash, fire and rescue Modul).

Z dôvodu prípravy na zavedenie novej leteckej techniky OS SR má rozvoj bilaterálnej spolupráce s výcvikovým centrom v Manstone pre príslušníkov vojenských hasičských jednotiek OS SR veľké opodstatnenie z hľadiska ich odbornej prípravy. Veliteľ výcvikového strediska CFO Joel Gray DFR CFO prisľúbil jej pokračovanie a zároveň ponúkol svoju účasť v úlohe pozorovateľa počas plánovaného cvičenia FIRS 2019, v októbri 2019 v CV Lešť.

9. Výzvy, ciele do budúcnosti

Vzhľadom na súčasný stav VHJ v OS SR, týkajúci sa obsadenosti, vybavenosti výstroja, výzbroje, techniky a požiadaviek na plnenie úloh je nutné:

- a) obmeniť zastaranú a často poruchovú techniku,
- b) vypracovať analýzu nebezpečenstva vzniku požiaru pre muničné sklady, pre vojenské letiská, pre sklady PHM a pre priestory osobitnej dôležitosti z dôvodu presného určenia potrebných síl a prostriedkov na zabezpečenie rýchlych a účinných zásahov,
- c) dovybaviť vojenské hasičské jednotky materiálom potrebným na výkon požadovaných špecializovaných činností,
- d) vypracovať spoločné metodické postupy zdoľavania požiarov v útvaroch OS SR (ako sú muničné sklady, jednotlivé typy leteckej techniky a iné dôležité objekty).
- e) zabezpečiť zorganizovanie a realizáciu odborných kurzov hasenia vytekajúcich horľavých kvapalín pod tlakom, (týka sa vzdušných síl)
- f) zabezpečiť preškolenie týkajúce sa zásahu na novozavádzanej technike F-16 (týka sa vzdušných síl).

Záver

Súčasná geopolitická situácia a klimatické zmeny prinášajú so sebou rôzne potenciálne druhy ohrozenia, na ktoré musia Ozbrojené sily Slovenskej republiky primerane reagovať. Ozbrojené sily Slovenskej Republiky disponujú majetkom a technikou obrovských hodnôt. Úlohou požiarnej prevencie v rezorte obrany je eliminovať alebo minimalizovať riziká vzniku požiarov a rôznych iných druhov nežiaducich udalostí.

Treba si uvedomiť, že **jedine** vojenské hasičské jednotky sú represívnou zložkou v rámci ochrany pred požiarom a v prípade vzniku rôznych mimoriadnych udalostí, ako sú požiare v muničných skladoch a v skladoch PHM, na letiskách a na všetkých typoch leteckej, respektíve pozemnej techniky, ako sú povodne, nehody alebo únik nebezpečných a zdraviu škodlivých látok, sú schopné zabrániť vzniku niekoľkomiliónovým škodám a stratám na životoch. To je možné jedine rýchlym a maximálne efektívnym protipožiarňým zásahom. Pre lepšiu predstavu, napríklad pri požari leteckej techniky je nutné vykonať účinný zásah do troch minút od vzniku udalosti, inak je veľmi pravdepodobné že posádku lietadla a cestujúcich už nebude možné zachrániť. (Za taký krátky čas žiadna hasičská jednotka z Hasičského záchranného zboru SR, ako podpora, nie je schopná prísť na miesto vzniku požiaru).

Preto je nutné, aby vojenské hasičské jednotky všade tam, kde sú zriadené, disponovali potrebným množstvom kvalitnej hasičskej techniky, odborne pripraveným personálom, hasičskou výbavou a dostatočnou zásobou hasiacich látok. V prípade nedostatočného materiálového – technického vybavenia, dostatočného počtu personálu v zmenách, sa výrazne zvyšuje riziko strát na ľudských životoch a vysokých škôd na majetku a na technike a zároveň sa znižuje schopnosť vykonania rýchlej lokalizácie a likvidácie požiarov.

Pri zohľadnení týchto skutočností je zřejmé, že ochrana pred požiarom v štruktúrach Ozbrojených síl Slovenskej republiky musí zastávať jednu z popredných oblastí a musí byť jednou z priorit tak, ako je to v ostatných členských armádach NATO.

K ochrane pred požiarom v rezorte obrany je nutné pristupovať zodpovedne, precízne a je nutné pružne reagovať na novovznikajúce riziká. Odborné úlohy, ktoré plnia vojenské hasičské jednotky, sú jedinečné, vysoko špecifické a môžu byť splnené iba za predpokladu adekvátneho zastrešenia, ako personálneho, legislatívneho, tak i materiálového – technického. Je nepostačujúce riadenie VHJ techniky protipožiarnej ochrany na operačných stupňoch velenia, ktorí sa zaoberajú požiarňou prevenciou, nie represiou.

Bez akcieschopnej VHJ nie je žiadne letisko prevádzkyschopné, nepristane a nevzlietne z neho žiadna letecká technika.

Do budúcnosti je potrebné, aby zároveň s modernizáciou bojovej techniky bola zabezpečená aj modernizácia techniky a výzbroje vojenských hasičských jednotiek. Bolo by krátkozraké a veľmi nákladné riešiť túto problematiku až po vzniku vysokých škôd na životoch, na majetku, na bojovej technike a na životnom prostredí.

Zoznam príloh

- Správa o zásahu
- Legislatíva

1) Správa o zásahu

Príloha č.1

„V z o r“

Správa o zásahu

VOJENSKÁ HASIČSKÁ JEDNOTKA:

1. UDALOSŤ:

Dátum: (deň/mesiac/rok)

Typ udalosti:

Bližšie určenie udalosti:

Miesto:

Vzdialenosť od hasičskej stanice: (km)

2. ČASOVÉ ÚDAJE:

Hlásenie o udalosti: (hod./min.)

Vyhlásenie poplachu: (hodnosť, meno, priezvisko, funkcia, hod./min.)

Výjazd jednotky: (hod./min.)

Príchod na miesto zásahu: (hod./min.)

Začatie zásahu: (hod./min.)

Odchod na hasičskú stanicu: (hod./min.)

Príchod na hasičskú stanicu: (hod./min.)

3. LOKALIZÁCIA POŽIARU:

Čas: (hod./min.)

Výkon prúdov hasiacej látky: (l/min-1)

4. LIKVIDÁCIA POŽIARU:

Dátum: (deň/mesiac/rok)

5. DOPRAVA VODY:

Kyvadlová: (km)

Hadicová: (druh/m)

6. ČINNOST PRED PRÍCHODOM HASIČSKEJ JEDNOTKY:

Privolaná technika hasičskej jednotky:

Technika:

Evidenčné číslo:

Privolaná:

Príjazd: (hod./min.)

Odchod: (hod./min.)

7. ČASOVÝ PRIEBEH ČINNOSTÍ NASADENÝCH HASIČSKÝCH JEDNOTIEK:

Ohlásenie: (hod./min.)

Výjazd: (hod./min.)

Príjazd: (hod./min.)

Začatie: (hod./min.)

Odchod: (hod./min.)

Technika:

Počet osôb:

8. ČINNOST HASIČSKEJ JEDNOTKY:

Druh vykonávanej činnosti:

Typ a počet prúdov:

9. POUŽITÁ HASIACA LÁTKA:

Druh:

Množstvo:

10. MIESTA ZASIAHNUTÉ NEBEZPEČNOU LÁTKOU:

11. SPOLUPRÁCA HASIČSKEJ JEDNOTKY S:

12. POMOC POSKYTNUTÁ OSOBÁM

Postihnutí:

Usmrtení:

Zranení:

Zachránení:

13. OPIS ČINNOSTI HASIČSKEJ JEDNOTKY NA MIESTE UDALOSTI:

14. SPRÁVU O ZÁSAHU VYPRACOVAL

Meno:

Dátum: (deň/ mesiac/rok)

Čas: (hod./min.)

Legislatíva

- Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi
- Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách
- Smernica Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. 6/2014 o ochrane pred požiarimi
- Vojenský predpis o hasičskej záchranej službe letiska Let-1-20

